॥श्रीमतकरुणसागरमहराजायनमः॥श्री
गुरुभ्योयनमः॥श्रीसारदायनमः॥अथश्रीम
तकुवेरस्वामीकोग्रंथ॥परमसीधांतप्रलवक
लपतरुग्रंथप्रारंभते॥अथमंगलाचरणप्रारं
भः॥छैपेयेछंद॥केवलपरंमसीध्रांतक्रांतजीतुम
दचीदआनंद॥सांमथसरजंनसकलअकल
बीजअंससदीतकंद॥१॥वेरकमसरंनकरंनध
रंनधरसधरसबीवर॥समेदपुष्टीसमस्तउद
येकरंनअस्त॥समष्टीभरीतमुष्टपुनीततुष्टीकु
र॥२॥रलीतअंसजीतुमलीतभलीतभव॥कली
सकेसकलनहीनांनलीततव॥३॥व्यपीत
ववीततीतरहीतरमलमत॥समलसहीत
बीतुमलमलीतंनतत॥४॥अमलअचीतउ
तईतभीतजीततीत॥लगीतसकतजीतकाई
कीलमीस्तहीत॥५॥अंसनीअलेपतानीजांनी
तकहीतम्यंम॥वहतवीवीधीतानीरहतजंमके
तंम॥६॥अंसनीअतुलतानीयेसेहीअकतकु
थ॥ताहीकेपतीकेचीनकोबरनहीतजथ॥७
अकलकेअकलसकलउतकष्टीरीध्य॥हरी
तसकलअघधरीतध्यांननीध्य॥८॥अजरकेअ
जरसचरसीरस्वाधीसद॥बंदलकेपरंतुअंतअ

॥९९
खंडअनादीपद॥९॥ज्याहीकेप्रकासबुंसताही
नांअक्रंमक्रंम॥अखीलआधारुजीनुआपनी॥
धारीये॥अथाहकेअथाहजथाहबरनीतकीत
कुवेरप्रणीततीनुगतीअनुसारीये॥१०॥इतीश्री
परमसीधांतप्रणवकुलपतरुनांमप्रथमेनी
राकरणकरंनप्रथमोकेतु॥१॥ ॥अथसाखी॥
नांमविलासनीराकरण॥पुनीअखरसमुदायु॥वे
दसहीतवीतपंनकहु॥गायंत्रीसंध्यायु॥१॥जेहोजी
नसेअनुकरमीत॥धरहीतप्रसवभवेत॥तेहीनी
नकेसुनांमरमीत॥कहहीतसजंनसहेत॥२॥
प्रथंमकहुजेहीनांमकी॥जीनुजुगधरवीस्तार॥
लोकचतुर्दसवसजीने॥मांनतसबुअधीकार॥
३॥खटदरसनचोसंप्रदा॥भक्तसहीतसंसार॥
नांमआराधंनसबनके॥उरअंतरपतीयार॥४
अष्टादशखटनवमांही॥औरग्रंथईतीहास॥नी
सनीजमतसबमीली॥कीयेनांमवीसवास॥५॥
जदपीरटतसबनांमकु॥तुरतनुरतएकतार॥प्र
यंमआगुबीनुबसतही॥कीनसुकरोपोकार॥६
नीतकरताकारनकुय॥यासबजीनकीहंस॥नां
मरहीतअदबदपद॥नुसेहुनांमभरुस॥७॥जेही
अदबदअजमात्मके॥खेलखलकगुनरूप॥मीली

तम्रंसतीजुवरजीत ।सबसीरनांमग्रनुप ।। न
तेहीनांमजेहीजेहीजंत ।। जपतजापभीनभीन
यतिबीनसदगुरुकेहु ।। परमतत्वनहींचीन ।। ९
परमतत्वसोहीनांमहे ।। प्रतीवादीनग्रभीप्राए
जुगेजुगभरमावेन ।। पकडनपेजउगाय ।। १० ।। ए
हीपेजवसवीस्वही ।। लोकसकलजीनुन्याव ।।
नांमबीनाकछुनहीजवी ।। कावतदावडडाव ।। ११
यातेयधुडसबहोईरहे ।। धरीतनांमपरतीत ।। प
एकरताजेहीनांमके ।। रहीगयेसकलग्रतीत
१२ ।। तायनजानतजुगधर ।। जीनुनांमवीसवा
स ।। उपरघलाग्रतवारमें ।। रहेमोहीतसवदास
१३ ।। उपरघल्मासोहीनांमहे ।। नांमीघेहेरगंभी
र ।। सोग्यंमगतीगमायके ।। वीयमेहुनांमसधी
र ।। १४ ।। यातेजुगलसबतावहु ।। नांमीनांमसबेह
नांमउपलेउपचारेन ।। नांमीपरमवदेह ।। १५ ।। उ
भेनांमग्रनुभवनकी ।। चवनकीरुपग्ररुप ।। वी
वीधीभासवीस्तरंनहुं ।। जीनकेग्ररथग्रनुप ।।
१६ ।। परमतत्वपरनांमकी ।। कहीहुतीप्रतीवाद
सोनीजजुगतजनावहु ।। जेहीगतीग्रायुग्रनाद
१७ ।। नांमलसभयेजेहुनसे ।। ग्रोकजेहीबीधीवि
स्तार ।। रहीतसकलचरग्रचरमें ।। कहुकारण

अनुसार॥ १८॥ करताअंससनीजअनुभवे॥ जेही
आगेचीतवंत॥ धरतनांमपुनीचहीतंन॥ तेतु
॥१००॥ होकेअतंत॥ १९॥ तंतअतंतउभयेतंन॥ करताअं
सबीजुसुंन्य॥ सुंन्यसभावीकसंमदंम॥ रहतस
दाजेहीसुंन्य॥ २०॥ सुंन्येसुन्यमनातीत॥ जडहो
केचैतंन॥ धरतनांमतांहांकोहोकुन॥ जांहांन
हीवदीतवचंन॥ २१॥ नांमगांमगुणग्रांमही॥
वचनथकीवीगताय॥ तेहीवचंनचहीतंनथकी
चहीतंनअंसपसाय॥ २२॥ अंसउदीतकरता
रसें॥ करतानीजकैघल॥ आद्यअंतमध्यजेहु
नके॥ एकलमलअमल॥ २३॥ तेहीएकलमल
अमलीसें॥ बीलसेअंसबहुर॥ अगणीतघाट
सचीतकीये॥ अजभवकीटमहुर॥ २४॥ तेहीअं
सथकीअनुसुत॥ सकलसाजसंमदाय॥ होत
ईईअंतसक्रण॥ गुणप्रकतीएकताय॥ २५॥
तेहीएकतायतेउचरत॥ अंसप्रेरीतअतीवाण
वाहीवाएपकेनीरमीत॥ सबसीरनांमअधो
ए॥ २६॥ पणनांमीसबआगंम॥ पीछेनांमधरं
त॥ बीनकागदथांनीकीत॥ कोहोकेंअंकधरं
त॥ २७॥ तबतेअगमअलोचंन॥ कीयेबीनाज
बीकांप॥ बीनचेतंनचीतवंनकीन॥ नांमलगे

229

कीसगंय॥२८॥नीरगुणकेवासीरगुण॥अ
गंमअलखकेअरूप॥जेहीतेहीपदथापनबी
तु॥लगेनांनांमनीरूप॥२९॥तेहीपदजेहीअ
केतवीत॥अएउआयेबुंहेमंद॥जांहांजांहांकछुन
रूपण॥तांहांतांहांनांमकीमेड॥३०॥बीतुनी
रूपंननांमकी॥लागलगेकीसगेर॥तबुसेपी
छेनांमहो॥नांमीसबकीमोहोर॥३१॥जबुअ
येकछुथापंन॥तबपीछेतीतुनांम॥यावीधीस
कलचराचर॥नांमवीनानहीगंम॥३२॥रोम
रोमरगरगसगे॥तत्तुकंचीतधरवेष॥मंनबु
धचीतअहंकारलो॥लगेनांमकोलेष॥३३॥से
रुरजतमगुणसात्वीक॥सरस्वतीसारदसेस
यांहांलौनांमनीरंतर॥जंतरवतजोतमेश॥
३४॥जलथलथावरजंगम॥लखचौरासीजंत
नागनअएउनेत्रीसमे॥तांहांलौनांमवृतंत॥३
५॥आद्यअंतमध्यउपजके॥कीयेनीराकणत
त॥तेतेभरबीतुनामके॥नहीकोईजुगपरजं
त॥३६॥दरसअदरसपदारथ॥स्थुलसुक्षमवं
लवेश॥दर्सयुनांमसकलसीर॥परसीधजेहा
हमेश॥३७॥प्रकृतीपुरुषमारुतनभ॥मांहांत
तअदरसदेव॥एहीनीजअरूपवीभुतीलगे॥

नीरसेयुनांमअवेव ॥३८॥ मंत्रजंत्रअोरुतंत्रमें
जपगायंत्रीआयु ॥ सहस्त्रनांमश्रीपस्वलगे ॥ स
बनांमनकेस्वाध्य ॥३९॥ अोरुआतमपरमातमा
नीजगतीअकलअरूप ॥ ब्रुम्हजोयनीरगुण
लगे ॥ कीयेहुनांमनीरूप ॥४०॥ अरूपकहोते
नांमसें ॥ रूपकहोभीनांम ॥ साचजुठपरनांम
ही ॥ नांमधांमगुणग्रांम ॥४१॥ मंदीरमेहेलअ
टालका ॥ धरमसाधाअोरुथांन ॥ देवअगुहाअ
गाश्रीयां ॥ सबसीरनांमकीबांन ॥४२॥ आतं
म कहेतोनांमही ॥ नीगम कहोतोनांमसुगम
कहोतोनांमसे ॥ नांमदाहुनअोरुगांम ॥४३॥ आ
धकहोतोनांमही ॥ अंतकहोतोनांम ॥ मध्यकहो
तोनांमसे ॥ नांमकाजअोरुकांम ॥४४॥ हद्यक
होतोनांमही ॥ बेहद्यभीतोनांम ॥ अनहद्यकहो
तोनांमसे ॥ नादअाद्यसौंनाम ॥४५॥ आरधक
होतोनांमही ॥ उरधकहोभीनांम ॥ समरसक
होतोनांमसे ॥ उतईतजांहीतांहीनांम ॥४६॥
व्यापकहोतोनांमसे ॥ मापेनांमलखाय ॥ अर
सकहेतोनांमही ॥ परसेनांमपसाय ॥४७॥ जे
मनेमकहोतोनांमही ॥ संमदंमनांमसरोद ॥
लक्सकहोतोनांमसु ॥ पक्षेनांमप्रमोध ॥४८॥ से

जरकहेसोहीनांमहे॥ अमरेनांमनवेश्व॥ जडच
हीतंनतेहीनांमही॥ नांमहीपरमपुरेस॥ ४९॥
मोक्षकहेतेनांमसे॥ बंधकहेभीनांम॥ साक्षी
कहेसोनांमही॥ समलीतसरीरसनांम॥ ५०
गतीकहेतेनांमसे॥ अवगत्यनांमकहाय॥ उं
चकहेतेनांमथी॥ नीचेनांमसहाय॥ ५१॥ अव
एकहेतेनांमही॥ वरएनेनांमवीसेस॥ करम
कहेतेनांमसे॥ धरमेनांमधीसेस॥ ५२॥ लघु
कहेतेनांमही॥ दीरघेनांमतचेद॥ भागत्याग
दोईनांमसे॥ नांमहीभेदअभेद॥ ५३॥ त्यागकहे
तेनांमही॥ ग्राहाजेनांमगनीत॥ जोगकहेते
नांमसे॥ भोगेनांमभनीत॥ ५४॥ सुखदुखकहे
तेनांमही॥ साधारणभीनांम॥ धरमअरथसे
हीनांमसे॥ नांममोक्षओरुकांम॥ ५५॥ सुसम
कहेतेनांमही॥ स्थुलकहेभीनांम॥ ओरुकार
णमाहाकारण॥ परमकारणसोंनांम॥ ५६॥ जा
ग्रतकहेतेनांमसे॥ सुपनेनांमसखाय॥ सखो
पतीतुरीयासने॥ उनमुनीनांमपसाय॥ ५७॥ स
ब्दकहेतेनांमही॥ सपरसकहेतेनांम॥ रूप
कहेतेनांमसे॥ रसेगंधेतेहीनांम॥ ५८॥ स्वरग
नरगचुहसुक्ली॥ नांमेतेरजनाय॥ मापयुंनरसी

॥परम॥ रनांमही॥केतीकुककुहगनाय॥५८॥रेएपकेहे
तेगनांमही॥दीनकरकहोसोनांम॥तीथीवार
॥१०२॥ नखेतर॥मासवरसपरनांम॥६०॥सप्तदीपन
वखंडही॥अोरुउदधीसीरनांम॥सतजुगत्रे
हेताद्वापर॥कलीजुगमोंचोंनांम॥६१॥अनंत
कोटबीह्मभयेसमरस्कारमकार॥नसज्ञाह
रजीनुनांमसे॥जांनतसबसंसार॥६२॥सुन
कादीकसुखदेवदत्त॥दुरभसीखपेहेलाद॥व्या
सकपीलमुनीनारद॥नांमेगनीतप्रहलाद
६३॥ रसवदेवमुनीअजगर॥परमहंसतीनु
आद्य॥नांमथकीजांनतजीती॥उतपसआद
अनाद॥६४॥गीरीसरसतीआरणपवंन॥भा
रथीपरीसीवसीध॥तीनुआठेदशनांमीको
नांमथकीपरसीध॥६५॥अष्टादशखटचोवे
दसों॥एकवांणीवीस्तार॥नांमथकीभीनभीन
सबे॥दरसनवीवीधीउचार॥६६॥खटदरसेन
चहुसंप्रदा॥द्वादशपंथवईराग॥अोरुबावंनदु
राजीनु॥सबसीरनांमकीवाग॥६७॥मछक
छवेहेरावांमन॥रांमक्रसमोंईश॥नांमथकी
जुगरटतहे॥नीजपतीअंसचोंवीस॥६८॥ज्ञा
नभक्तीवैरागही॥साधंनजोगअष्टंग॥सीधचे

रासीञ्रासंन। सबसीरनांमकेस्वांग॥ ६९॥ सु
चीसंपतीक्रीयाकरमही॥ नवधाभक्तीसमेत
ञोरुञ्राचारवीचारही॥ सबसीरनांमसखे
त॥ ७०॥ ञ्रावभावञोरुजावंन। उद्वेग ञ्रवी
कास॥ हलणचलणथीरथंभन॥ सबमेनांम
वीलास॥ ७१॥ एकदोदशसत्तसेहेस्तर॥ लख
कोटीजेहीलेख॥ ञ्ररबखरबगनतीसमुह॥ नां
मबीनानहीरेख॥ ७२॥ परापसंतीमध्यमा॥ बै
खरीवांणीवीलास॥ जेतेभरउचरेगीर॥ नही
बीनुनांमसमास॥ ७३॥ बोहोतेरसेहेस्त्रशरी
रमे॥ ञोरुसहीतंमनवनाड॥ ईगलापींगल
ञ्राद्यही॥ सबसीरनांमकीजाड॥ ७४॥ कोश
पंचतेपंडही॥ ञ्रनोमनोमयेञोरुप्रांण॥ ज्ञांन
मयेञ्रानंदमये। सबसीरनांमसेधांण॥ ७५॥ पृ
थवीतेजपवंननभ। ञोरुपंचसुनीर। नांमेत
त्वसरायना। प्रगटहीप्रोढसरीर॥ ७६॥ मणीमां
णकसुगताफल॥ रत्नसहीतवजरेल॥ धातस
नजुगकारीये॥ सबसीरनांमरलेल॥ ७७॥ पर
वतकुलञ्रष्टांगही॥ नवकुलनागनरेश॥ स
रसलीतासाहरसुता॥ सबसीरनांमबरेश।
७८॥ चौदहीपञ्जञ्ररबञ्जग। चारसंखनवलाष

234

गनतगिता रामंदुल ॥ सबसीरनांमकीसारब ७
९ ॥ मधुकीरआद्येदोनव । तेत्रीसक्रोड्हीदेव
चींनमेंमनमलवंतजीव ॥ लखीयतनांमसबे
व ॥ ८० ॥ गजघोरारथपालखी ॥ गारावेहेलवा
हंन ॥ देववैमांनगरूडहंस ॥ सबसीरनांमगा
हंन ॥ ८१ ॥ असंनवसंनहीआनुसरण ॥ साल
दोसालालोय ॥ पीतांमरपटुवांमरी ॥ नांमेमा
गतसोय ॥ ८२ ॥ सैमचापक्षत्रीयंनके ॥ खड
कसहीतहथीयार ॥ कीरखीआद्यलोहोसेहे
स्तय ॥ नांमेहीदेतलेवार ॥ ८३ ॥ सेसकोरंमनाभी
नारएप ॥ मींडकसप्तपाताल ॥ आेरूउतईत्तरजत
जमहु ॥ सबसीरनांमविसाल ॥ ८४ ॥ चोदतबक
परसदचीद ॥ आनंदकंदकलेद ॥ नांमआनुस
रणेतेहीपर ॥ करंनअभेदसभेद ॥ ८५ ॥ नांमवस्त
पदजेहुनतें ॥ प्रगटभयेहुनीजआद्य ॥ परमपुनी
तगत्तीगयंमकुहुं ॥ सुनहोसजंनहोईस्वाध्य ॥ ८
६ ॥ दोहा ॥ नांमलक्षवीलोकाको ॥ कीनेहुरखो
जखनीत ॥ अबकुहनांमातीननकी ॥ केहुंकु
वेरसुंन्यमीत्त ॥ ८७ ॥ ईतीश्रीनांमनीरूपणब
रननप्रथमोकेतुः ॥ १ ॥ एवंद्धीतीयोभवबीज
उतपनकरनप्रणवकेतु ॥ २ ॥ प्रारंभेत्त ॥ नीज

करताकेवलकुल॥पुरणवजापवीनुजेह॥सदची
दआनंदपरपद॥रहीततत्वजीनुदेह॥१॥तस
नांमओरुगुनबीनु॥जेहीअदबदअजमाल
दीअदेहवयेवीनजीनु॥तीनुहुकंमकुलख्या
ल॥२॥तेहीख्यालीखुदखेलनकु॥प्रथंमहीउ
पजेहुआपु॥माहादमोजमजभूतकीये॥सदची
दआनंदथापु॥३॥सदबीजगचीदअंकुर॥आ
नंदअमीतचीकास॥नीजपतीपुरवेप्रथंमए
ही॥भवबीजकीयेहुप्रकास॥४॥बोयेहुबीज
तेहुजीनुजमी॥रचहीपंचततखेत॥नीजकृत
वृतीअपरलीतव॥उदभवप्रणववुखेत॥५॥ओ
रुरजतमगुणसात्वीक॥एतीनगुनजमीहीर
जेहीकारणपंचतत्वके॥सुनीकारजमेफसीर
ह॥६॥दसईंद्रीप्रथीपोगार॥अंतसकरणवीकास॥
खटचकरतरुजडजीनु॥नीजजमीकीयेहुअ
मास॥७॥सुनहोप्रणवतरुसफुरण॥धरहीसु
रततत्ववेत॥साखापत्रकुशमफल॥कहुजीव
सकलसमेत॥८॥साखाबांनीचतुरजेही॥पु
त्रनीगंमअनुसार॥संध्यागायंत्रीफल॥पुरु
षावंनवीसतार॥९॥रहीतरुप्रणवपरमवीत
भवकारणनीजभेव॥जीनुफलदीजरघपालही 236

॥परंस॥ पावतसंतसदेव॥१०॥धातपांहांएगउतमाबीखे
तेहीफलकीयेहप्रवेस॥बीनुजीवजगसीरना ई
॥१०८॥ या॥गनीउरदेवदेवेस॥११॥जेहीजपसेजडदेव
भये॥तेहीबीजप्रेरंनवाल॥आपरहेहुनीजकं
कर॥जबीकहेहुरछपाल॥१२॥तेहीसंध्यागा
यंतरी॥जेहीफलपएववृखेव॥जपतजपतजी
नुजुगगये॥कोउबीजभयेनांदेव॥१३॥जीनेजीने
एहीफलपाईया॥लेईसतगुरुग्यंमसार॥व्यास
कपीलदतशंकर॥भयेईश्वरअवतार॥१४॥बीन
सतगुरुबीजजीवरहे॥जपीजपभयेप्रबीन॥फ
लगतीग्यंमपयेसीवहुते॥बीनुगतीग्यंमरहे
हीन॥१५॥वालमीकमुनीनारद॥पारासुरवसी
ष्ट॥सोदरथापंनगुरुग्यंमे॥सबसीरभयेबरीष्ट
१६॥जबबिरन्येहहंमसंतही॥फलपावनअधी
कार॥पायेहुसबजेहीसीवभये॥बीनुपयेहीज
रखवार॥१७॥एणववृक्षफलवृनवही॥कहो
जीनुजेहीअधीकार॥संतसमकफरभखनकी
बीप्रवंदेहुरखवार॥१८॥रखवालेमेजेहीदीये
दांनपुंन्यअंमभोज॥करमकांडकंन्यावीधी॥
ओरुमतीयाकर्ममोज॥१९॥अबसारव्यापु
237 नीपत्रहीं॥ब्रह्मपुस्पपतीयार॥नांमरूपगुणस

बकहुं ॥ जीनेजेहीतत्ववीचार ॥ २० ॥ परापसंतीम
ध्यमा ॥ वैखरीवांणीवीलास ॥ एसारव्यातरूपुण
वकी ॥ न्येजीनुनीगमप्रकास ॥ २१ ॥ नीगमचतुर
चीतचीतवंन ॥ उचरेहुअनंतप्रकार ॥ नांमसांम
रधुजजुरही ॥ अथरवरणअनुसार ॥ २२ ॥ श्रुतीस
म्रतीओरुकांडही ॥ नीगंमप्रकअहेमेव ॥ अष्ट
दशाषटनवजीनु ॥ पत्रमेअंकअवेव ॥ २३ ॥ चौद
वीद्यावैदकगीण ॥ मंत्रजंत्रबहुभीन ॥ ओरकथा
ईतीहाससमुहुं ॥ नीगंमपत्रजीनुचीन ॥ २४ ॥ एही
पत्रवुसप्रणवके ॥ नीगमचतुरअधीकार ॥ अब
गत्तीग्पंमकहुंकुस्मकी ॥ जेहीबावंनवीस्तार ॥
२५ ॥ दोहा ॥ सारव्यापत्रफलबरणेहु ॥ वीवीधीभात
वीगतंग ॥ अबग्पंमकहुंसुणएकुसमकी ॥ केहेंकु
वेरउमंग ॥ १ ॥ ईतीश्रीपरमसीधांतप्रणवकल्प
पतरुग्रंथेसारव्यापत्रफलवीभाखणाकरनन
नामप्रथमंप्रकरण ॥ संपुर्णः ॥ १ ॥ एवंमअंक
प्रसारनपुष्टीप्रतीपादकरननाम्नदीतियोकेतु
॥ २ ॥ प्रारंभ ॥ क्रताअंसवृतीप्रणवही ॥ उनयेहो
तरहेंकार ॥ सोहीनीजस्वरहेंकारके ॥ अक्षरकी
येआकार ॥ १ ॥ बीहोरहस्वरओरुमंनमील ॥ धरे

॥परम॥ अंकसीरनांम॥बीनुस्वरमंनअंतसक्रण॥उ
ऐनांअंकअकांम॥२॥तेहीअंतसक्रणस्वरन
॥१०५॥ की॥बीछडेनहीअखरंत॥नातोएकलापणखुसे
नांमनसेलखीयंत॥३॥तीनकेकुहुअनुकर
महीं॥सुनोसंतगतीताय॥होतलीनससोपती
मंन॥स्वरतेकौंनबोलाय॥४॥पुनीजागतम
हीपुणवही॥कुंभककरीरोकाय॥औरुएकल
मंनअरोकते॥स्वरबीनुसबदनथाय॥५॥तबये
जुगलमीलीजबी॥कडतअंकटहेंकार॥होतअ
नंतवीवीधीवीध॥जगणीतअरथउचार॥६॥
मंनओरुस्वरदुसंगमीली॥अक्षरकीयेसमेव
पुनहीथपेतीनुनांमही॥मंनस्वरकेअहंमेव॥
७॥बीनुअहंमेवमंनस्वरनके॥कोहोकुंनकर
तउचार॥बीनुउचरेस्वरअक्षर॥कीनहुंनलीपे
लगार॥८॥ओरुबीनुअक्षरनांमही॥कीसवी
धीसकेसकार॥आवहोईतकोहुकहीसके॥
मंनबीनुबोलबकार॥९॥तदपीअंकओरुनां
मके॥स्वरतेमंनकीरतार॥जबतोनांमसेमंन
बेंडे॥देखहोहदेवीचार॥१०॥तबहीसकलकु
लनांमही॥अक्षरसहीतसमेत॥मंनअंतस
239 करणस्वरनकी॥एसबपेजासहेत॥११॥पजा

स्वरनओरूमंनतणी॥ अंकनांमउभयेव॥ वी
वीधीभाखभीनभीनकरी॥ सकलसुनायेहु
भेव॥१२॥ तबसेअक्षरनांमके॥ कारंणमंनकी
रतार॥ उलटपुलटजेहीवीधीजंम॥ कीनमरम
गतीसार॥१३॥ अंककीनधरीनांमसे॥ नांमन
हीबीनुअंक॥ उभेलगतएकएकनपर॥ मंनकी
कीयेआलंक॥१४॥ पणआगंमगंमअक्षरहि
तप्रथंमकंनकार॥ नीजअनुभवेसुंनस्वरके
री॥ स्वरतेअंकआकार॥१५॥ तेहीस्वरअक्षर
केसीर॥ पीछेरखेसनांम॥ नहीतरअक्षरते
हुते॥ करकेकीयेअनांम॥१६॥ तबवस्तुताये
सही॥ आगंमगंमअंकेश॥ पीछेनांमआरो
पीत॥ जबतेअंकसरेश॥१७॥ बीनुआरोपन
नांमके॥ अंककुहलेलद्रूप॥ नांमलगीसंगास
सीर॥ जासेकरतजनुप॥१८॥ पणरकमेनहीनां
मही॥ आरपीतआलअंमेव॥ रकमेतोअक्षर
स्वर॥ मीलानांनांमअवेव॥१९॥ बीनुरकमेजे
हीनांमही॥ का करतनहीकोय॥ बंकासुतजे ज
तातकी॥ सेवकरतकीनुजाय॥२०॥ तबतेनांम
मीथ्यामत॥ रकमवीनारध्वकाय॥ तातेअंकअ
नुपमें॥ सबआयेतीनुम्हांय॥२१॥ कत्ताअंशजी

नुषतीहुते। पुणवस्तीउचरंत। सोहीउचरंनके
अक्षर। कीनबावंनगतीहुंत॥२४॥जेतन्येस्वुर
थेवुणवमें॥ततस्येनीकुसेआय। बोहोरूउचा
रंनकरीसके॥ तीनकेकुहुअभीप्राय॥२५॥नी
जपतीपुरवेपुणवमे॥जेहीपोखेहुस्वरसंचु॥
वितरूपणवगीरालते॥खीलेहुंपुस्परतीरंच॥२
६॥जेहीपुस्पगतीअक्षर॥स्वरकटीकीयेहुआ
कार॥ताबीनुकेोंनहीउचरत।बीनुपोखेहुकी
रतार॥२७॥तेहीबावंनअक्षरनीज॥पुस्पपुण
वतरूसोय।परमबासजीनुलपटहीं॥बीनुप
टलगेनकोय॥२८॥जेहीलपटअक्षरकहेो।ते
हीसकलरहेछाय॥सुगंमनीगंमअमएउरज
तज। बीनुअक्षरनकहाय॥२९॥अतहीप्रोढप
सरतजीनु॥कीनुतंननहीबीनुअंक॥लघुदी
रघकेअरूपरूप।अक्षरथकीवलवंक॥३०॥व
रनअगरवीवीधीवीध। चतुरअेरजीनुसुल।
टेरतजीनुउतईतसबे।अक्षरतेंअनुकुल॥३१
वणीककहेतेअक्षरे।बांहलएअंकअनुप॥क्ष
तरीकहेतेअक्षरे।अक्षरसेोदरउप॥३२॥तीन
तीनअक्षरलखे।वरएपचतुरसीखांएप॥आप
आपन्येकुबोलावंन॥सबसीरअंकसेधांएप

241

३१॥ अोरुनरनारीसकलजीनु॥ धीयापुत्रप
रीवारु॥ सबसीरअोघरखांएपअंकसे॥ चलत
मनुसवेहेवार॥ ३२॥ जंगमबीनाबीनुअक्षरे
थावरआरअगार॥ रूपगुणअोरुचेतंनवडे
वसोजायपरीवार॥ ३३॥ कोहोतरुकीनकु
बोलावत॥ कोउकीनुकरतमेलाप॥ फुलत
फलतउदवीतवृक्ष॥ जांहीतांहीआपहीआ
प॥ ३४॥ बीनुबोलेतरुसबनकु॥ अक्षरकुन
हीकांम॥ बीनुअक्षररूपगुणवडो॥ थावरर
हतआराम॥ ३५॥ बोलेहुनीजषतीवादीवीद
ममउरभयेअंदेह॥ तरणआद्यकूलथावर॥ वी
नुअक्षरनहीदेह॥ ३६॥ थावरकहेतोअक्षरे॥ व
नसपतीसोहीअंक॥ अोरुभीनभीनतरुस
बनके॥ अक्षरकेसीरलंक॥ ३७॥ सुन्यतेसम
क्षप्तीवादीवीद॥ उपजेहुतुजनअंदेश॥ कहुजे
हीवीगतसमनुसक्रत॥ छुटहीसकलसंदे
३८॥ जेतेभरथावरतनु॥ पनडीआद्यवृक्षवे
स्य॥ तेतेभरबीनुअक्षरे॥ अदबदरहतअंके
ल॥ ३९॥ जीवनसहीरअोरुरुपगुन॥ पथंस
हुतेहतरुचंत॥ तीनुसबलेखजंगमेलीखे
अपनोकरनवृतंत॥ ४०॥ जेतन्सेभरजंगमवी

न॥ कोयनउचरतअंक॥ औरसकलवस्तुस
बि॥जडवतसदानीसंक॥४१॥तेसबजडवत
वस्तके॥सीरअक्षरखतीकार॥तेसबजंगमने
कीये॥लेनदेनअधीकार॥४२॥जोजडवस्तस
कलसीर॥जंगमनलीखतेलेख॥तोवहीवट
नटक्यौंचले॥लेवतदेतअपेख॥४३॥एहीबावे
नअक्षरजेही॥पुएवव्रुक्षकेफूल॥नीजपती
पक्षरनसबसीर॥पुजाचढनअमुल॥४४॥पु
एवअंसनीजपतीजंन॥प्रथमअलषजीनेची
न॥ताईअलषलखकरनन॥अंकआरोपंन
कीन॥४५॥मांनवदेववीहंगपसु॥वीवीधीभा
तबहुवेष॥एतन्येजंगममहीकीतु॥तरूसी
रलखीयेलेख॥४६॥बावंनअंकसंजुक्तही॥जी
नकेपुएवपसार॥तीनुअक्षरसीरसबनके॥
लीखेहुवीचारवीचार॥४७॥तेहीजंगमसुर
मांनव॥जीनकेपुएवप्रचंड॥चोदतबकथी॥
चरचवे॥सप्तदीपनवखंड॥४८॥महीमाअतु
लजगजाहर॥सुरमनुपुएवप्रताप॥जीनते
उपजेउअक्षर॥दीयेहुसकलसीरछाप॥४९॥
अमरवेलजीनुपुएवही॥जीनत्येसकलस
राय॥पत्रपुष्पफलअवीगत॥उपचेओछनथा

य॥५०॥उलचरणसोहीउचारंन॥अक्षरजपसं
ध्याय॥अखीलवस्तसीरअरपतां॥पुरीतपण
वपराय॥५१॥अरपंनसोहीअक्षरस्वर॥उच्चर
तकटुकमधुर॥गीरागंगवहीतंमप्रभा॥नीक
सतअंकअपुर॥५२॥पणनीजपणवपुरणस
दा॥अक्षरसवरसमेत॥उच्चरंतांतमनातंम॥क
मतीनांएकअरखेत॥५३॥तिहीअक्षरनीजब
वंन॥सवरसहीतगंभीर॥आपनेकाजचल
वंन॥लखेहुसकलतरुसीर॥५४॥पणनहीबे
लंबुस्खंन॥उतईतआवेनजाय॥करीओलषं
एंमनुसेजीनु॥सबसीरअंकलगाय॥५५॥ब
डबटसरुतरुअक्षरे॥पीपलअंकपरोग॥ती
नुआघेतरुसबनकु॥अरचेहुअंकअमोग॥
५६॥साखापत्रफुलहीफल॥पिढमुलसहु साज
एतनेदोदोअक्षरे॥लीखेमांनवदेवराज॥५७॥
पुनीउच्चरतजेहीजेहीवीधी॥तिहीवीधीतेतने
अंक॥पणबावंननीजमूलसो॥कीनेहुभाव
असंक॥५८॥उलटसुलटउतईतकरी॥अस
रकेअनुक्रंम॥अनंतभात्यभाषाभणी॥भी
नभीनकीयेभ्रंम॥५९॥अएउकहोतोअक्षरे॥
रेएउअक्षररेख॥परवतकहोतोअक्षरे॥रईसी

रूअक्षरलेख॥६०॥थीरथावरओरूजलथल
तरणआद्यरतीरंच॥तेहीसबअक्षरतेकीये

तेंनदेनकुसंच॥६१॥ओतरपुरवपछम॥दक्ष
णसरगपाताल॥एसबअक्षरतेंकहे॥जीन
केपेहोढवीसाल॥६२॥देसकालजीनुनदी
तीरथव्रतमेहेगांम॥अक्षरतेंसबहीकहे॥से
रूआश्रमवीसरांम॥६३॥राजारहीतदीवांन
ही॥पंडीतचोरचकार॥अक्षरतेंसबअनुभवे॥
जातीएकआकार॥६४॥देवदनुजवेक्षवरूष
पीरपेगांमरसोय॥अक्षरतेंरानतीगनी॥अधी
कवुंनकहेजोय॥६५॥वीरंचीशीवशंकरश्री
पतीचौंनहजार॥चौंनचौंनअक्षरवडे॥पठी
पठीकरेपोकार॥६६॥चतुरवीशईस्वरतंनु॥ध
सेजीनुभवनमोकार॥प्रथकप्रथकवरनन
कीये॥अक्षरतेंसुभसार॥६७॥पंचतत्वकेस
बतंनु॥रुपगुंनभीनअपार॥चोराशीलक्षस
बमीली॥अक्षरेकीयेसुमार॥६८॥ओरूती
नकेवीशुसबनमे॥चीनभींननहीअंत॥जो
जोकहोतेअक्षरे॥नीरखसीखअंकपुजंत॥६९॥
हाडमांसतुचारग॥पंचवीसवीस्तार॥रोमरो
मअक्षरलीग॥जोहांयगीशब्दउचार॥७०॥की

रपतंगजमीचुर॥जेतेजीववीचुरंत॥कामपडे
जीनुकेहेएपकु॥अक्षरतेंउच्चरंत॥७१॥ससध
तनीजमुलसे॥कीनेहुघारअनंत॥त्रेहेत्रेहे
केःमानुसए॥अससरलेंलखीयंत॥७२॥सार
असारहीअक्षरे॥पापपुंन्यचुहःअेक॥हासजी
तसोहीअससरे॥कहतबजायंनडंक॥७३॥
ज्ञांनीध्यांनीभक्तहीं॥बईरागीमांहंत॥आप
आपनीहद्यमेलखे॥असरतेसबसंत॥७४
हयकहोदेअसरे॥बेहयअसरतीन॥आयकु
तमध्युउपर॥दोदोअसरकीन॥७५॥नीरगुणस
रगुणअवीगत॥नीरंजननीरलेप॥चतुरच
तुरअक्षरकीये॥पंचुकेसीरलेप॥७६॥चेतंन
कहोकेआतमा॥अजरअमरकेअचंत॥तीन
तीनअसरलगे॥अरूपंनकुबीनुतंत॥७७॥
परमेस्वरपरीबुह्महीं॥परमातमजेहीकीन
पंचपंचअसरलगे॥जीनकेचीनअचीन॥७
८॥अगंमकहोकेअलखहीं॥अचुतअकलहीं
अखंड॥तीनतीनअक्षरपुनी॥पंचुपदसीअं
डा॥७९॥समरथकहोकेसरजंन॥अकरतेके
कीरतार॥चतुरचतुरअसरएही॥अवीग
त्यकरेनउचार॥८०॥पुरणब्रह्मपरमपद॥अ

कैतवीतहीऽभेव। एसबऽदबदऽक्षरे। लीखी
लीखीकीयेसभेव॥८१॥ पंचतत्वओरुगुनबीनु
जेहीपदपरमपुरेश॥ तेहीपणऽक्षरतेकहो। कु
रनजुगनजणेवस॥८२॥ ऽक्षरातीतऽक्षरबीनु
जेहीपदऽदबदसोय। रहतसदाजंमनोतंम॥
अंकुबीनागंमगोय॥८३॥ सोहीपदईडीऽगो
चर। वांणीचतुरपरपुंज। तेहीबीनवयेवेपुक्ष
क्षरे। करेनज्ञांनगंमगुंज॥८४॥ आद्यअंतमध
उतईत॥ जांहांलगीसुरतफेलाव॥ रूपऽरूप
बरननकीये॥ अंकसतंतरसाव॥८५॥ जीतुग
तीऽगंमऽगोचरे। मुनीगोचरेघंनघोर। अती
मतीऽंकपतापही॥ थाईरहोहुसबगेर॥८६
आंणेपहुऽंतसकलजीनु॥ जीतेभरजुगकेहेण
परमकारणपरऽपरंम॥ ऽक्षरेकीपेक्षेण
८७॥ नीतीस्पेतीजीनकीकरे॥ अंकलगेपुनेहीघ
र॥ तोरुपगुणकुंमबंचही॥ ऽक्षरगतीऽपार
८८॥ नीराकारऽक्षरलगे॥ उचरतगुरुगंम
ज्ञांन। तबआकारीक्यौंरहे। बीनुऽक्षरऽवी
सांन॥८९॥ अंतसकरणचतुस्वीदे। माहात्म
यंनकरीजोय॥ देरमेहुथाहऽयाहही॥ बीनु
ऽक्षरनहीकोय॥९०॥ येसेहीऽंकऽपरखवल

सकलसोजकलसंचु ॥ बीनुअक्षरबीकसेन
ही ॥ सबकुलपकीतरंचु ॥ ९१ ॥ बीनहुसबदसुं
न्यवतसबे ॥ रहतजबीगुणरूप ॥ हदयणचवण
चेतंनपणे ॥ सुंन्येसुंन्यजनुप ॥ ९२ ॥ अक्षरनके
अभीप्रायंन ॥ लगेनशबदवीनाय ॥ रूपगुंनअ
रूचैतंनवडे ॥ वरत्यांजायसदाय ॥ ९३ ॥ सबदध
नुअक्षरसनाकर ॥ सुंरत्येसेनसंधाय ॥ तेसांनं
सबवस्तही ॥ अक्षरसरेवेंधाय ॥ ९४ ॥ तेहीव
स्तरूपगुणसबे ॥ अोरूचैतंनसमलीत ॥ नीरा
लंबनीरगुणलगे ॥ अनुभवेअंकमलीत ॥ ९५
देखहोअतीअपरंमपर ॥ जीनकोप्रबलपसा
रमणरलीतजीततीतजीन ॥ नहीकछुअंतने
पार ॥ ९६ ॥ एहीवीधीअक्षरसरभर ॥ सबदस
मीपसंमदाय ॥ यातेउबरेनांकछु ॥ वालीअंक
छीमाय ॥ ९७ ॥ नांमवस्तकीकहीहुती ॥ जेहीअ
गंममसोय ॥ जीनकीअपंनआयही ॥ कर
हीनीरूपनजोय ॥ ९८ ॥ तबनहीनीकसानं
सही ॥ जोतोआद्यअनाद्य ॥ आद्येतोअक्षरध
र ॥ नांरहीनांमउपाध्य ॥ ९९ ॥ अजबहेअद
भूतग्युंमे ॥ कीनाखकलपेहेचांन ॥ जांहीतांही
देखाअक्षर ॥ मीलानांनांमगेकांन ॥ १०० ॥ ल

अरकहोनांनोमही॥ नांमकहोनहीअंक। पुर
आयेतीजअक्षर। जायेनांमआलेक॥१०१॥ प्र
थंमवुक्षनीजप्रणवसे। उपजेहुअंकअलाप।
तेहीसचराचरसबपर। कीनजदीपसेथाप
१०२॥ अरुआयजीनुअबलगी॥ फैलेहुअंककेे
ओर॥ अंकमयेगयअवीगय। नांमरहाकी
तगेर॥१०३॥ नांमकहेतोअक्षरे॥ नांमाअ
रहोय॥ चतुरअंकनीजनांमके॥ गनतीवीले
कहीजोय॥१०४॥ नांमांकहेतोनामहे। मांनं
केहेतांमंत॥ उलटसुलटअक्षरवहे॥ जेहीते
हीटेरलतंन॥१०५॥ नांकेहेतांतोनाकीया। मां
केहेतांतोमांय॥ जुगलअंकबरजंनकीये। तीन
सतमांनतकाय॥१०६॥ अक्षरकहेतोअक्षरे
तीनअंकजीनुताय। अंकअंकसोहीअक्षर
नरखेनांमनपाय॥१०७॥ कक्काकहेतोअक्ष
र। खखेअंककरखखाय॥ तेहीआयेनीजबावंन
अंककेअंकपसाय॥१०८॥ एहीवीधीनीरखीनी
रुपए। कीनारखोजखनीत॥ सपरसनांमन
पाईया। अंकेअंकजनीत॥१०९॥ अक्षरलक्ष
वीलोकन। सकलीतअतीअपरांम। चापच्चु
पकछुनारहा। अंककथकीबेकांम॥११०॥ येसे

249

हीऽमेकअलोकनी। प्रस्तुतायनगतीराज। स्रा
धुकीयेहुनीजपतीजीनु। कुनपरोजनकाज
११॥ तेहीनीजप्रोजपरायंन॥ साहेनकरंन
परंचीन। स्रोतसजनतेहीकहतुहुं। जेहीकारं
नपतीकीन॥१२॥ अंकलसवीलोकके। वीवी
धीभात्यकीयेअंग॥ केहंकुवेरसुण्पसुध्यमते
कहुनीजकरताउमंग॥१३॥ इतीश्रीप्रणवकरत
तरुग्रंथेप्ररननश्रीअंकपसारंनकेतुः॥३॥
संमपुर्णः॥ एवंमचतुरथेकरताउमेदकेतु
॥श्रीसद्गुरुवेनमः॥ दोहराः॥ प्रथंमस्राधु
कैवलजीनु। उपजेहुद्वैतउमेद॥ कीनेहुस्रप
सकलकुल॥ कारंनसहीतकलेद॥१॥ जदीपर
वेहुरूपगुणमये। जडवततदीपसबीज॥ वीवी
धीभात्यतनुसबमीली। चोरासीलसकीज
२॥ ज्योंथावरबीजगतीज। प्रहीसंनपणजड
वंत॥ तेसेहीजंगमसबनके॥ प्रथंमकीयेहुं
जडतंत॥३॥ तेहीजडवतजंगमनके। बीजग
बींडुजीवस्राधु। पणवुजापवीनुसबतन। सं
मदंमहुतेसमाधु॥४॥ कुनतत्वकेतेहीतनु। प
णवुजापबीनुपंड। नीजकरताकृतप्रथुंमही
सरजेहुबीजसखंड॥५॥ पंचतत्वस्रोरुगुणग्र

250

ण॥लहीतप्रकृतीजीनुसाज॥कीनसकुलतं
नुबीजग॥आगमनीजमहराज॥६॥ओरसस॥
संमचैतंन॥प्रेरकुसबतनुमांहांय॥बाढेहुज
डबीजगजबी॥मापकजीनुजेतनांय॥७॥था
वरकेथावरसंम॥बडबीजश्रीफलआद्य॥जं
गमकेजंगमसंम॥जीनुजांहीतांहीपरस्वाध॥
८॥चरबीजगरसबीजके॥थावरअंकुरबीज
पणबीनुहलणचलणजेही॥जडवततंतसजी
ज॥९॥आरेपहुनीजकरतापुनी॥पणवदसतं
नुम्हांय॥सहीरमयेसबतत्वहीं॥पणबीचुर
णगतीन्हांय॥१०॥सोहोकरचरमधमासके
ज्योंस्वासादंमयाय॥म्हेतेआपापरंनकी॥कछु
नहींगंमतांय॥११॥यहुबीजगचरअचरके
होयरहेप्रणवपुरीत॥धमणस्वासवतसब
तनु॥समकनहींसफुरीत॥१२॥सकलसोज
संमपुरण॥भयेभवबीजगसवाय॥एकमाल
कबीनुसुंन्यवत॥कोडकीनुकरहीसंभाल॥
१३॥डालपेडजडपातमें॥ज्योंहोयवृक्षअमुल
अनंगअंसआयेबीनु॥लगतनज्योंफलफुल
१४॥त्योंतनुखेतप्रणववृष॥जीनकेअनंगपे
हेचांन्य॥बीनुपेहेचांन्यससोपतीवत॥उचरत

नहीकछुबोणए ॥ १५ ॥ तेहीनीजवोणएपेहेचोन
ही ॥ कर्ताअंसजीतुभास ॥ जबतेहीअंसभ्राये
बीनु ॥ तबतीनुनहीप्रकास ॥ १६ ॥ बीनुनीजप
रमप्रकासहै ॥ सकलसाजसंमदाय ॥ हासर्व
नोधवीवरजीत ॥ पुनीदेखेहुकरताय ॥ १७ ॥
सकलकेतुचरअचरके ॥ मुरतीमांनतनुबंध
जडाकारजउवतसबे ॥ रचेहुमंदकेमंद ॥ १८ ॥ त
बकेवलखुदखावंने ॥ धरिउरमेहेरधीराज ॥ अ
पनेअंसप्रेरककरी ॥ सजीवकीयेहुसबसाज
१९ ॥ दोहा ॥ कर्ताअंगपंचीकरंन ॥ कीयेहुवी
वीधीवीभाग ॥ केहेंकुवेरअबअंसके ॥ सुनहे
संतअनुराग ॥ २० ॥ ईतीश्रीपरमसीद्धांतप्रणव
कलपतरुग्रंथेअंसप्रेरककरनसुष्टीनामपंच
मोकेतुः ॥ ५ ॥ भयेसाजसुधचहीतंन ॥ सकल
चरलगतीचाहाव ॥ करंनलगेवीचरंनवीध्यु
अंसअंसजेहीभाव ॥ १ ॥ जेहीभावखुदअंसके
तेहीनीजपरंमअनंग ॥ प्रणवतरतनुकुसमे ॥
हीयरहेसमलअसंग ॥ २ ॥ जदीपप्रणवतरत
त्वही ॥ नीरखसीरवभयेरतुसाल ॥ उमंगेअनं
गअमीतपुनी ॥ सफरीतपुस्पवीसाल ॥ ३ ॥ ते
हीपुस्पएहीअसर ॥ प्रणवप्रसजीन ॥ सोप ॥ फल

संध्यागायंतरी॥ सकलजापसीरदोय। ४॥ ओर
थावुरतनुसबंनके॥ बीनुरसनामुख द्वार। अं
॥११२ खवडेकलफुलीतव॥ नवीतंनअंकउचार। ५
तत्वधनंजेहुतीनघण। अवत्यसहीतअ्रतीभ
ग॥ कीसेहुतीजपतीजीनुतंन॥ तीनुउचरंनन
हीजाग॥६। तेहीसबतनुथीरथावर। जीनुजड
भागवीशेश। ओरुरसनाईद्रीबीनु। कोइ हो
युशब्द उदेश॥७॥ प्रकृतीतत्वमीलीतीनगुंन। अ
गत्यपवंनओरुसुंन्य॥ येतेहीभागअधीकुजी
नु॥ करहीसबअ्रतीधुंन्य॥८॥ तेतेहीनीजजंग
मतनु॥ हलणचलणईतीहास। बावंनअंकस
हीतजेही॥ करतहीवांणीवीलास। ९। एहीबा
वंनअख्सरजेही॥ पलवबसजीनुफुल। नीजप
तीपसरंतसबसीर॥ पुजाचढंनअ्रमुल॥१०॥
रचतबागनरपतीसुहु। कुसमतरुअतीसार
आपसहीतसीरसबनके। चढतपुस्पपरीवार
११॥ सोंकेवलपतीसबनके। असंखलोकुज
नुराज। जीनकेबागसोवीधीतनु। अष्टअगंम
तेहीसाज॥१२॥ सोहीवीधीतनुबगीचाबीच। प
णवपुष्पतरुबाय। नीजपतीप्रथंमपदारथ। बा
253 गरचेहुवीधीसोय॥१३॥ तेहीबागतरुपुस्पही

जेहीनीजअंकअनुप॥नीजपतीप्रजाचरअ
चरही॥चलेहुसकलसीरुप॥१४॥अक्षरकी
उतपंनएही॥प्रणववृक्षजंतुआय॥पणआपेन
हीवीकसही॥उपजअंसवुतीस्वाधु॥१५॥सोही
अंसअवीगतअती॥जीनकीसुरतसचेतपु
णववृक्षरतुजगवत॥खीलतअंकवसंत॥१६
अंकउपजतरूप्रणवकी॥देखहुनीजगतीसो
य॥आद्यअंतमध्यकीम्यंम॥अगंमसुगंमक
हीमोय॥१७॥येसेहीप्रणवकारणनीज॥नीत
कतअंकआकार॥सकलपदारथकेपद॥ल
खीलखीकीयेसकार॥१८॥तेहीसकारंनके
पद॥अटकरहोहुसबलोय॥नीजकरतागती
अकथही॥तायलहतनहीकोय॥१९॥नांम
कारंननीजअक्षर॥अंकेनामलखाय॥तेही
अंककेकारंण॥प्रणवजापजीनुताप॥२०॥सो
हीप्रणवगतीअजवही॥जातेचलीतसबवेश
कतांअंशनीजवुतीवीन॥खीलतनांअंकपु
लेश॥२१॥जदीपप्रणवतेहीजडवीत॥वतीअं
शवीनुवेग॥फुरतनहीज्योरणवीवे॥सुराहु
स्तवीनुलेग॥२२॥जबतेहीवतीनीजकारंन॥
प्रणवजापसीरसोय॥तेहीकारणवीनुनीरवी

न॥ ब्रणवसकलसबकोय॥२३॥ परंमतत्वजे
हीब्रणवके कताअंसबुतीईस॥ बुतीवीलसं न
वीतपंनकर॥ पेरकअंससधीस॥२४॥ सोही
अंससरीरकेवल॥ नीजपतीपरमपराय॥ जाही
परंतुकोईनही॥ खुदछेवटघरताय॥२५॥ तेही
परंमनीजपुरसकी॥ जीनुगतीअपरंममाह
ज॥ चोदतवकचरअचरमो॥ सबसफुरीतजे
नुसाज॥२६॥ औरपुरसप्रक्रतीपुनी॥ अव्या
क्रतमुहुबंत॥ तेहीपणसफुरणतातीनु॥ जीन
तेसबअनुक्रंम॥२७॥ तेहीअनुकर्मकारणजी
नु॥ करतआराधंनजांहांन॥ नीजछेवटसुध्यस
दंनकी॥ कोहुकुनहीपेहेचांन॥२८॥ बीनुगती
पुरखेपेहेचांन्यही॥ नीजकरताघरगेव॥ तकु
गीपुरसप्रक्रतीक्रत॥ परोहुसकलतीनुवेग
२९॥ वहत्तवेगवीतपरवश॥ आपनुआपसुलं
न॥ लहतनमरमअहोममा॥ कुनहेकवनगे
कांन॥३०॥ एहीपरकारसकलकुल॥ करही
करतअवीस्रांन॥ अटकरहेइत्तकेईत॥ नीज
पतीपरंमनजांन॥३१॥ केतेकअटकेहुनांमही
नांमलीयेभवपार॥ केतेकअटकेहुअक्षर॥ त
जीतंनखरवीस्तार॥३२॥ केतेकअटकेहुप्रणव

ही॥जपतअजंपाजाप॥केतेकजोगनीरंजन॥
करतसमाध्यअलाप॥३३॥केतेकरुसीमुनी
जनमत्त॥संमदंमसेहेजसभाव॥संध्यागायं
तरीपदे॥नीजमंत्रकीयेअटकाव॥३४॥केतेक
चीनतबुंलकु॥नीरालंबनीरलेप॥गुणातीत
नीरगुणपदे॥करतहीचंतआलेप॥३५॥केतेक
वेदवचंनवीद॥नीगमसारव्यवीसवास॥यों
जांहीतांहीसबफसरहे॥नीजकरताकृत
पास॥३६॥तेहीकतपाससस्रमीईत॥चही
तंनसहीतसकंच॥मोक्षचतुरमैपसरंन॥त
बतेंकोहुनवंच॥३७॥वंचेनहीजेहीवीतपंन॥को
हुकरताकृततीत॥नांमरूपगुणरचीरहे॥ध
रीउरप्रेमप्रतीत॥३८॥तेहीनांमरूपगुणजेही
पुणवअंककओरुअंश॥अधीकसुनएकएक
नपे॥कहीसमझायेहुवंश॥३९॥ओरकहतपु
नीअबजेही॥सुनोसंतचीतलाय॥जेहीजीन
केसीरकारण॥तेहीतीनकहुअधीकाय॥४०
वस्तसकलसीरनांमही॥नांमसीरअक्षरंत
अक्षरकेसीरपुणवही॥जेहीरुसीमुनीसम
रंत॥४१॥तेहीपुणवसीरकारण॥कताअंश
वतीवेत॥जातेपुणवतरुपुलकीत॥सस्यपत्र

फलजेत॥४२॥तेहीअंसवुतीसीरजेही॥अधी
पसुअंसअछेद॥अंससीरपतीपरमधी॥नीज
करताअकलेद॥४३॥तेहीपरमपतीकेवल॥
वलवीतुवस्तवीशेश॥सकलईछसीरसाहेव
सोमथधणीधीसेश॥४४॥सबकेसरजंतसो
हीपद॥अंसअखीलनीजतात॥सर्वातीतस
वेजुहीं॥जोतहीअंकलखात॥४५॥अंकउदेक
रतनतेहीं॥जेहीअंससीरदीन॥ओरकरतर
जतजपर॥पुनीआपन्येसीरलीन॥४६॥पणअ
पनहीधरहीत॥नीजसीरअसरआव॥ईतसे
आपनेअरपेहुं॥करताकुंअंकआव॥४७॥सो
हीसकसकुनआपनमे॥अलखलखेहुजीनेहे
खु॥जेहीआगंमकीयेहुमम॥पुनीअबकहहुं
सेष॥४८॥सोहीसकसईतपुणवहीं॥करताअंस
मीलीदोय॥एहीदेतजानुनेलीखे॥अंकअलख
सीरसोय॥४९॥तेहीअनीयीयेअबकहुजेहे॥अ
दवदेअंकलखीत॥सुनहोसकलसुध्यचीतेजं
न॥अकलनुसकलजनीत॥५०॥नारायणनी
रगुणबुल॥करताअलखहीअभेव॥एसवउत
सेतीतपर॥अंकेअलखलखेवु॥५१॥बीनुअ
सरपरमीतपद॥सदचीदआनंदपार॥२॥कुल

257

रहततीनुजक्तमे॥ जोनकरतअंकुसार॥५
२॥ ओरुबीनुअंकुअकलनीध॥ रीध्यअज
अस्वरहात॥ तीनुजुगजाहरकरनकु॥ कोउअ
नुभवीकवीगात॥५३॥ बीनुगायेपदपसीधत
दरसतनहीदीअमाहाद॥ माहादमुदाबीनु
धुद्धचीते॥ नहीनआराधतसाध॥५४॥ बीनु
नीजसंतआराधंन॥ जगजीवकेौंपतीआय
बीनुजगजीवपतीपारंन॥ बहुतनपतीमहीमा
य॥५५॥ तबजेतेजंनजुगनके॥ जपीजपकरे
नवीरांम॥ अतहीअगंमसेसुगंमकीये॥ अ
केअलखसनांम॥५६॥ नांमलखाईतअसरे
अंकपुणवसेहोय॥ पुणवहोतन्हेःअसरे॥ नी
जनेननगतीजोय॥५७॥ न्हेःअसरस्वरबीनु
बीत॥ सुस्मततअनुस्याद॥ कुताअंशयकीउत
पंन॥ करतसकलजीनुआद॥५८॥ तेहीअंश
आपन्येहुआप॥ जीनुनीजपतीकीरतार॥ तेही
नीजपतीओरुआपनपु॥ लहेबीनुनहीनीस्ता
र॥५९॥ संमदंमसंजमसाधंन॥ करहीकलप
मोहुजोग॥ आपन्येहुआपचीन्हेबीनु॥ मीटेन
कुतावीजोग॥६०॥ तबलगीभरमतउतईत
चीदतबकअहुजंत॥ नीजघरकबहुनपावही

बीनसतगुरुओरुसंत॥६१॥तेहीसंतजेही
सदगुरु॥अतीजाग्रतकततीत॥नामरूपगु
णरहीतंम॥जीनुलक्षअकथकथीत॥६२॥औ
रसकलवीतपंनवेत।आपंनपुजांननहार।
जेहीआपनपुओरुपतीपद।जीनुसरलएक
तार॥६३॥जेहीएकतारसरलसीध्य॥नीध्यम
हात्मय्यंमज्ञांन॥प्रकतीपुरसपसरणगण
जीनुसेअलगसहांन॥६४॥सुपनंतरुअंतर
नही॥नीजमतीसेमतीभीन।उतईतकेहोई
रहेजेहीसाक्षीसरलप्रवीन॥६५॥ईतसाक्षी
तेहीअनीतके।रहनअलगमगमंद।तीतसा
क्षीदीव्यदरसके।करनहीकतासमंध।६६।
कतासमंधीतेहीसतगुरु।अलखलखावेसो
संत॥येसेहीअदलीमीलेजीनु॥फदलकरही
भवजंत॥६७॥औरसंतजेतन्येगुरु।जगबोध
कगुणग्रांम।करमकांडह्ठकरंनके।मोक्षव
तावंननांम।६८।येसेहीगुरुओरुसंतहीं।भ
वमेभवीतअपार॥सोकौंअलखलखावही
जीनुनहीतत्वबीचार।६९।औरलहतनही
आपनपु।पुनीकरतअनहीजांत।तेहीकौंपा
रपमाडही।जीनकेनांमसीधांत।७०।तेहीनां

मनोनकेसोरु ॥ देतनांतेहीदरसाय ॥ बीनुद
रसेनीजनांमीकु ॥ नांमेकछुनबसाय ॥ ७१ ॥ ते
हीनांमअसरलहो ॥ नांमरहेनहीलेश ॥ जां
हीतांहीव्यापकअसर ॥ सबपररेसेरेश ॥ ७२
तापरपएणवपसीधपद ॥ जीनतेउपजेहुलेख
सबातीतसंमदंमरहे ॥ अंकरहेनहीरेख
७३ ॥ जदीपरहेएकपएणवही ॥ अजपासेहेज
सभाव ॥ ताईकरतपुनीकुंभक ॥ रहतनपएण
वपसाव ॥ ७४ ॥ पएणवहोतजबीकुंभक ॥ पुरक
रेचगतीत्याग ॥ स्वरसंमवत्तसरभररहे
पएणवरहतनहीज्याग ॥ ७५ ॥ गयेपएणववीपुर्वी
लसही ॥ कुंभककेघरम्हांय ॥ कर्ताअंसवृती
मसरीत ॥ न्हेःअक्षररहेन्हांय ॥ ७६ ॥ पएणवबी
नभयेकुंभक ॥ अंकरहेकीसगांम ॥ बीनुअ
क्षरवृतीवस्तही ॥ न्हेःअक्षरतीनुनांम ॥ ७७ ॥ जे
हिवस्तन्हेःअक्षर ॥ कर्ताअंसजानुसुक ॥ सुकप
रमपरंअसवीत ॥ जेहीछेवटनीजबुक ॥ ७८ ॥
जेहीबुकनीजछेवट ॥ कर्ताअंसईतआप ॥ आ
पपरंतहुअपरंम ॥ नीजपतीपरमअमाप ॥ ७
९ ॥ तेहीअमापकेमापक ॥ सकलअंशईतजां
हांन ॥ हेतभयेपदपरमसे ॥ तबसेहोतहेरांन

परम ॥ दो॰ होतहेरांनहलाहल॥ हरमतहेंगगमाय
अजरपुरसकेअंशश्ये॥ पणपरवसेपसाय
॥११६॥ ॥१॥ ज्योंनरपतीसुतस्वेथको॥ कीलतसुखदु
समुंध॥ सुपनेभयेकींगालही॥ पावतअतीदु
खद्वंध॥ दो॰२॥ त्योंजगजीवसकलसुत॥ नरपती
पीतुपरमेश॥ सुपनथांनीअगन्यांनही॥ दुः
साषी खजानुजनममरेश॥ दो॰३॥ अंशकलागत
बरत्येहु॥ जेहीभावगतीताय॥ अबअपंमकहुं
अंसीपद॥ श्रोरुसदगुरुसमकाय॥१॥ गुरु
चतुरंनकीकुहुग्यंम॥ अंसहीत्रीयेवीभावके
हेंकुवेरसुणपसुध्यचीत्ये॥ श्रोतसकलजीनुन्य
व॥२॥ इतीश्रीपरमसीद्धांतग्रंथेअंसपेरकपुष्
करवीभावनांमपंचमोपतीपादपरीउतरकेतु ॥
सीद्धांत केतुः ॥ अथअंसअंसभिसतगुरु दो॰॥ येसेहीजीवभव
सुगतत॥ सुपननीदअगन्यांन॥ सतगुरुमेहे
सटेरंनजीनु॥ जागतकरेनकुज्ञांन॥१॥ जाग्र
तभयेसोजांनीये॥ जुगजाहरजेहीजंत॥ नीज
करताश्रोरुआपनपु॥ दरसेएकसतंत॥२॥ श्रो
रसकलवीभूतीजीनु॥ बीवीधीभातहीअने
क॥ करताकीयेहत्यौंदरसही॥ नीजअनुभवेवी
261 वेक॥३॥ वीभूतीवेतश्रोरुआपनपु॥ जीनुदर

खेदीमनेंन ॥ पुनीनीजपतीपदखेमरस्स ॥ सो
हीजागतसुखचेंन ॥ ४ ॥ एहीवीधीजगेसोजा
गत ॥ जेहीअगंमहंमकीन ॥ नीजकरताओ
रआपनपुं ॥ दरसीभयेअभीन ॥ ५ ॥ तेहीदर
सावतसतगुरु ॥ जेहीखुदसेबुध्यलाय ॥ बीनु
खुदकीबुध्यजेहीजंन ॥ ओरलीकेहेतबनाय ॥ ६
ओरलीसोउतईतनकी ॥ भवभरमावीकमे
द ॥ तीतकीकहतथकीतभये ॥ नयेतीनयेती
कहीवेद ॥ ७ ॥ नीगंमनयेतीकहीजेहीपदे ॥ ते
हीपदगुसअनाथ ॥ ओरसकलपदपसीधजे
खुदसेईतजगआय ॥ ८ ॥ जेहीजगआयपसी
धपद ॥ नीगंमदीयेहुवीस्तार ॥ आयपरंतुह
अनाथकी ॥ कीसेहुनयेतीपेकार ॥ ९ ॥ वेदथ
कीतभयेजेहुंनतें ॥ बुनवकरतअतीवांणप ॥ ती
तीनकेसुतसास्तर ॥ जीनमेकाहापेहेचां
णपु ॥ १० ॥ तबजेतत्वेकवीसाहास्तर ॥ कीसेहु
नीगंमवीलोक ॥ तेतेहेभरओरलीगयंम ॥ जी
नमेबुस्तनरोक ॥ ११ ॥ अष्टादसखटनवमांहे
ओरकतेवकुरांन ॥ मोखउधारेसबंनमे ॥ क
हीगयेपक्षपुरांन ॥ १२ ॥ उधारेकामोक्षमे ॥
गाफलसोपतीयाय ॥ वेतासोवीसमेनहीं ॥

जबलगीहालनोपाय॥१३॥हालसुदाहस्तांमल
नीजअनुभवेदरसाय॥अरसपरसएकता
॥११७॥ ग्यंम॥बीनसतगुरुनवथाय॥१४॥आद्यअं
तओरुमध्यमे॥जेतीभरजुगजांण॥सतगुरु
बीनाउचारंन॥तेसबओरलीवांण॥१५॥स
कीजोत्यनीरंजन॥रजतंमसात्वीकदेव॥जग
जीतुसकलउपासीक॥एसबओरलीसेव
१६॥ओरुजेतनेईश्वरतनु॥लीनअवतअ
वतार॥नीजग्यंमसेनीजपदरही॥करीगये
ओरसेवीहार॥१७॥तेहीवीहारंनकेवीने॥क
रतसकलनरलोय॥नीजग्यंमसस्वरुपकी
गावतनहीगतीकोय॥१८॥सुतभवीसवतमा
नकी॥जांनत[illegible]हीगतीकोय॥त्रीयेकालदरस
सुहं॥एसबओरलीबोहोय॥१९॥अष्टसीधी
नवनीध्यजेहा॥जीवकेस्वाधीनहोय॥एसब
ओरलीसंम्रता॥जगपुजावंनसोय॥२०॥षट
दरसंनचहुसंपदा॥सोधकेजोगअष्टंग॥नी
जलक्षबीनुओरुपक्षसबे॥एसबओरसेसं
ग॥२१॥मुद्राखेचरीभुचरी॥अगोचरीउनसं
न॥चाचरीसहीतदेखावंन॥माहाताजगप
रखुंत॥२२॥डुबनगडनकरामत॥अदरसउ
263

उधंतसोय।एकरीयापरस्वाधीन॥नीजकुल
संमनहीकोय॥२३॥साधततबलगीसीधर
हे॥बीनसाधेतबुजीव॥जीवदसागत्यओर
समकी॥संसेसहीतसदईव॥२४॥मुक्तीस्वानी
ध्यसारूप॥सालोकओरूसायोज॥नवधाके
फलदेवंनकु॥एसबओरलीमोज॥२५॥धरम
अरथजेहीमोसहीं॥ओरूचतुरथोकांम।एसं
पतसुखओरसके॥जीवरसकरनवीरांम
२६॥सोलकलासंमपुरंन।हुतेकसअवतार
अरजुंनकुउपदेशतो॥दीयेलसतीनुपार।२७
तबजेतनेकेकृतकसके॥सोलकलागुणग्रांम
नीजलसकेउपदेशमे॥ओरसेनायेकांम॥२८
एहीवीधीकरतसकलकुल॥जेहीईस्वरतत
कीन॥नीजग्यंमसेओरसेसबे।जगदरसावं
नवीन॥२९॥त्रीगुणसकककतउतपंन।स्थुल
सुक्ष्मजेहीघाट।सरगपातालअचरचर॥ए
सबओरसेगग॥३०॥ओरसुरसपक्रतीसमुं
त्रीगुणसहीतजेहीतंत।एनीजभवकारणप
द॥सबओरसनकेअंत॥३१।एहीअंतसबओ
रसके।कारणकृतमहीमांन॥अंतसकरणच
तुरचीते॥उतेकरंनअवीलांन॥३२॥अबकेकु

हुअोरलीतीत।।वीतव्यापकजीतराय।जेही
सीद्धांतवेदांतनु।।सांख्यसहीतअनुरलाय।३३।
।।११८।। नीगंमअंतकेतंतही।।सोहीपदवदीतवेदांत
सांख्यसमासनुडबरंन।जीनुजजतसबसंत
३४।।तेहीततव्यापकब्रंम्हही।।नीराकारनीर
धार।।सुंन्यनुसहीरसनातंन।जीनकोवारन
पार।।३५।।वारपारवीनुवदीतत्तो।।सदीतस
धेहुजबीसंत।।सुंन्यसहीरसुन्यवततए।।मा
न्येहुसकलसीधांत।।३६।।एणबीनुईदीअगोच
र।नीरसतअतीनीरमाय।।वंदीततायछेवट
पदु।जांनीतमुदावीसाल।।३७।।ओरूआत्मप
र्मातमा।एपुनीउनकेअंस।।सबअोरसेकेत
तनकी।।नीरसतब्रंम्हकीवंस।।३८।।तेहीब्रंम्ह
सरभरसद।।सबअोरलीतीतअंत।।यागती
चींनतचींनभये।।मातुभावमांहेत।।३९।।परंम
हंससुखसुनकल्यों।।जीनकीगतीअभीनते
हीपएअटकेयाहीपदे।नीजकरतानहीचीं
न।।४०।।जोगेस्वरअजगरहर।।अजईश्वरअव
तार।।तेहीसबब्रंम्हसीधांतके।।करीगयेवीमल
वीचार।।४१।।ओरूजेतन्येजुगधरमही।।ब्रंम्ह
265 रसगतीज्ञांन।।तीनुआधेज्ञातासबे।।करतउ

तुम्हवीलांन ॥४२॥ पुनी अनुभवीकवीयांहांम
हुं ॥ रहतसकललोहोलाय ॥ नीजपतीपरमसी
धांतकी ॥ कोहुनगयेगतीगाय ॥४३॥ कीन्येहु
खोजखलकखुद ॥ सबकेअनुभवसेाय ॥ नी
गंमआद्यसद्चीद्लमहुं ॥ बुंलखसगंमगोय ॥
४४ ॥ एहीसदनसदसबनको ॥ परमहंसम्हुंत
य ॥ ह्तअजगरईश्वरधर ॥ ओरकीकुनचलाय
४५ ॥ येसेहीबुंलअखीलपद ॥ सबकीअगंमउ
पास ॥ जेहीततआद्यअनाद्यके ॥ नीजपतीपर
मप्रकास ॥४६॥ तेहीपरकासपरंमवीत ॥ मांने
हुसकलसहीर ॥ व्यासकपीलनारदादीकंग
डोहुगंमगंभीर ॥४७॥ अष्टाव्रक्रवसीष्टहीं ॥
हस्तांमलरखदेव ॥ ओरुजेतत्सेततवेतहीं ॥ ती
नकोएहीअहंमेव ॥४८॥ येसेहीपरमप्रकास
में ॥ रहेसकलवीलमाय ॥ पणपरकाशीकपुर
षकी ॥ कोहुनहीगतीगाय ॥४९॥ तेहीपरकाशी
कपुरसके ॥ जीवईश्वरजीनअंश ॥ ईश्वरअंश
वीसेसही ॥ जीवसांमांन्यसमंस ॥५०॥ तेहीअं
शनीजआपनपु ॥ जांनततनहीजंनकोय ॥ तोती
नकेकरतापुनी ॥ कोहोकीमबुफतसोय ॥५१
जेहीअंशनीजआपनपु ॥ सुनहोसंततीतुम

य॥सकलसोजसुरुनायक॥कहुकारणमही
माय॥५२॥वीवीधीतत्वतनुजीनुगती॥अती
मतीअकलअबाज॥अंतसकुरणरहीततीत
जीनकोसकलसमाज॥५३॥तेहीसमाजसाज
ईत॥नांमरूपगुणवेत॥सहीतआतंमपरम
तम॥पुरसप्रक्रतीसमेत॥५४॥एहीसबसाज
सकलजीनु॥ईश्वअंशतीनुराय॥अलगथकी
अजरायल॥लगतसरलअभीप्राय॥५५॥रजु
तज्यईडकटाक्षलौ॥धरतअहंगसबेव॥सासी
समलसभावीक॥दावीकवीमलगसेव॥५६॥अ
जबखेलनीजअंशको॥ज्योंकुरीकेन्याय॥वी
वीधीभातखेलवणको॥अनुभवआपपराप॥५
७॥खेलनजांनतखेलीकु॥खेलीखोजसबेस
यावीधीअसखहुतसबे॥कोहुनचीनतअंश
५८॥अंससअखीलगतीससुरुकी॥जीनकु
सुदाअघाद॥सबकुरखअपनायके॥आपर
हतनीजस्वाध॥५९॥मेसेतंनओरुमंनपुनी
ईडीअंतसथ्रांण॥रजतंमसात्वीकगुणमम
कहतजेसबलसजांण॥६०॥मेरीमांनतआत
मा॥परमातमभीमेर॥बांनीचतुरममउचरेन
मेरीमंडाचौंवेर॥६१॥टेरतहंगहकारजे॥हहं

करतहमेस॥ भावअनंतेअंसही॥ सरभङ्गेस
रवेस॥६२॥ एलखणनीजअंशकी॥ जेहीमांनल
सबमेर॥ खावंनजदीपरखराखरी॥ लेतसवेन
कुघेर॥६३॥ घेहेरीरहेसोवस्तहे॥ घेरनवालस
धीस॥ याबीधीमालीकमालही॥ कोइनहीअ
तुईस॥६४॥ जातेईससकलसीर॥ अंसकु
रतजीनुदाव॥ मात्मकथईमांननसबे॥ आ
पतोजांनपसाव॥६५॥ पण नहीआपपसाव
में॥ अलीवतअलगसदाय॥ लहतचासमी
सबनकी॥ सोवीधीदेहुबताय॥६६॥ ईदीचास
मीमंनमीत॥ मंनचासमीगुणतंत॥ गुणचा
समीअमाकत॥ जीनुवीतवीमलसतंत॥६७॥
अम्माकतहीतचासमी॥ रहततनीरंजनजो
स॥ जीनकुलागतनांकछु॥ कालकरमकीछे
स॥६८॥ नीरंजननीजअगसमे॥ चासमीअ
मीतअटाय॥ रहतसकलकलीमलजीनु॥ र
हतनांरजकरखटाय॥६९॥ सोनीरंजननीर
लेपकी॥ चासमीत्वकीतअनुप॥ तायलहत
वीततीतजेही॥ आतंमतत्वसरुप॥७०॥ ते
हीआतंमगंमचासमी॥ पुनीपरमात्मलेत
रोमरोमरगरगसगे॥ जासेजनीतसचेत॥

७१ । परमात्मयंमचासमी । वहीतंनततवोत
हेत । आसंनअरस्थकोजेही । अंसउपरछ
योलेत । ७२ । एहीपरकारअंत्योअंन्य । येतअं
शसबतुर । अरसपरसपोहोचीसके । तबल
गीरेहेतंनतुर । ७३ । अंसवीलोकीतदरसु । तं
नपरधरीततमाय । जबलगीसाजचलीतस
बे । लोहोचुंबुकनीजत्याय । ७४ । साजचलीत
ईततबलगे । जबलगीअंशवीलोक । अंशवी
लोकंनउलटसे । बीखरीजाततंनयोक । ७५
अंसदृष्टीतंनकेतुपे । अवीलोकतकुनकाज
बोहोरुधृष्टीउलटावत । सुदेकवंनमाहार
ज । ७६ । अंसधृष्टीतंनकेतुके । पुछेइजेहीअ
भीप्राय । नीजपतीअंशआसककुं । सुतो
सकलचीतलाय । ७७ । सुणाईडीअंतसक्रण
अमाकतजेहीजोय । ओरुआतंमपरमातं
मा । जीनकेईछउद्योय । ७८ । एतत्येभरधस्स
बनकी । चरतचासमीअंश । तेहीअभीप्राय
वीलोकनी । तंनपररहतआकेश । ७९ । चास
मीपोहोचतअंशकु । तबलगीहंसहुलास
जोअटकेउतचासमी । तबलेअंसउदास
८० । अंसउदासीकजदीपसे । तंनपरधरीत

269

अभाव। उलटदृष्टीहोयसदीपसे॥ जोनसरी
नीजचाहाव॥ ८२॥ अंशधरुष्टीजीनुउलटसे
बीछरतवीपुवीलाय॥ आपआपंत्युज्युवीअ
गमें॥ तंनकेतत्वसमाय॥ ८३॥ बोहोरअंश
जेहीउलटसे॥ करतजांहीअभीरांन॥ याग
सकेाहुनपावत॥ तातेसकलहेरांन॥ ८४॥ अे
रनचीनतअवथकी॥ छतेपंडासदरूप॥ तोवी
छुडेकींमपावही॥ तंनतेअंसअनुप॥ ८५॥ ज
बसेअंसगवंनजीत॥ मोहेघुंमसुदामदार
घेहेनेागस्वतसबनका॥ रहतअंसअनु
सार॥ ८५॥ वागंमजेहीदरसावही॥ अंतअं
सअरुपांन॥ पुनीनीजपर्यंमलखावही॥ जां
हींसेकीयेपीयांन॥ ८६॥ एहीदोउमुसकल
गत्य॥ बीनुगंमघरगुरुपार॥ आद्यअंतजेही
अंसकी॥ केहेसोसतगुरुसार॥ ८७॥ सोस
तगुरुसरजंनसंम॥ जीनुग्यंमएहीअदभुत
अंसआपत्येअपनावही॥ अरसपरसअ
नुभुत॥ ८८॥ अंसआपनीजआपनपु॥ जेही
नीरखंननीरबंध॥ तीनुएकताकरवावही
करतासेतीसमंध॥ ८९॥ जेहीवीधीअंशस
रवीलगत॥ तेहीवीधीकतोकरार॥ तेसेहीस 270

तगुरूसोमय॥ धीमतउगवीसाल॥ ५०॥ जबी
सतगुरूसरजंनसंम। कीयेहुआगंमहंमसो

य॥ आद्यअंतहकीगत्यनकी॥ राखेहुजीनुरपं
मगोय॥ ५१॥ तेहीपरसावृत्तपुनीजगजीनुर
गरगचीतचाहाय॥ जानतहीजबीजीवमग॥ नी
जकरताघरताय॥ ५२॥ तबबीनुसतगुरूसदपद
नीजबललहतनांकोय॥ अजभवओरुईश्वर
ल्युंहं॥ जीवकीकुनसमोय॥ ५३॥ गुरुपदचतुर
प्रकारके॥ जीनकेकुमहीमाय॥ परमगुरूओ
रूसतगुरू॥ गुरूप्रोक्षगुरूताय॥ ५४॥ प्रथंमप्रो
क्षगुरूकीकहुं॥ जीनुलक्षप्रोक्षपराय॥ साहात्र
वेदमहीकहीसुनी॥ बेगेहुगुरूपदलाय॥ ५५॥ गु
णघणप्रकृतीपुरसबुंल॥ जेहीईश्वरअवतार॥
तीनुआघेपदप्रोक्षके॥ बोधप्रोक्षगुरूसार॥ ५६॥
अबकहुसुधगुरूग्यंमपद॥ जीनुउरतत्त्वतपास
भागत्यागदरसावही॥ पंचीकरणप्रकास॥ ५
७॥ बोहोरूजेहीप्रोक्षकहेहूपद॥ गुणघणब्रुंस्म
नाघु॥ तीनकेअंशअंशईत॥ समफावहीनीजस्वा
ध॥ ५८॥ तेहीनीजस्वाधसरीरतत॥ प्रोक्षकहेहुनी
जुदेव॥ तीवुएकत्ताअरथावही॥ अरसपरसअ
हंमेव॥ ५९॥ प्रोक्षदेवतीनुअंशईत॥ वीतमाप

कतंनुमांहांय॥ तेहीवीतवीवीधीनगणवहु॥ जे
हीजीनसेंउपजांहांय॥१००॥ गुणघणकेअंशग
णईत॥ रज्यतंमउपजतस्वांत्य॥ प्रक्रतीअंशत
नुवतीवीत॥ सुरतनीरतजीनुक्रांत्य॥१०१॥ सुर
तअंशबुंसरुंद्रमीत॥ सेहेस्त्रकमलदलजोग
साधतजोगीसमाधीसे॥ जांनीतअगंमउदे
स॥१०२॥ बुंसअंशपदपरमीत॥ आतमपर
मातंम॥ जीनुपरसरणततपुणवही॥ स्वासस
रलईतीदंम॥१०३॥ आतंमपरसरंनकेतंन॥ पो
सकउलटअोहंग॥ परमतंमपरसरंनतंन॥ छु
टतसुलटसोहंग॥१०४॥ जेहीजेहीप्रोक्षप्रोढ
पद॥ कीयेहुअंशईततायं॥ अंशअंशीउतईत
वीत॥ दीयेहुंदीमदरसाय॥१०५॥ एहीवीधीप
रपरसावेंन॥ प्रोक्षपतक्षलक्षदोय॥ तेहीजांन
हुनीजगुरुपद॥ कीयेहुआगंमहंमसोय॥१०
६॥ गुणघणप्रक्रतीपुरसवीत॥ जीनुजीवंनकु
लअंश॥ बुंसअंशसीरअंकुर॥ नीजकरता
तीनुहंस॥१०७॥ सोहंसाहकहजरज॥ गजरथ
वततनुघाट॥ बाजतसकलचराचर॥ नीजपती
अंशअघाट॥१०८॥ तेहीनीजअंसअघाटकी
घाटमांहीगतीभेव॥ समझावेसोहीसदगुरु

सांमरथअंससदेव॥१०९॥सांमरथअंशसदेवकों
केहेसोगंमगतीराज॥परमारथअर्थसबंनकु
॥१२२ गरजतगीराधीराज॥११०॥जेहीनीजगीराधी
राजकी॥जाग्रतसजीवसजोत्य॥सुनतहीहे
तसचेतंन॥नीजपतीअंशउदोत्य॥१११॥अंश
उदोतकरननजेही॥असतलोपसतवेत॥ते
हीवीतवीश्ववेतावही॥जबीसतगुरुभवेत॥१
१२॥प्रोक्षगुरुओरुगुरुपद॥सतगुरुकीयेसभे
व॥रहेसोपरमपुनीतगुरु॥माहादमोक्षदीन
देव॥११३॥माहादमोक्षमकभूतअती॥नीजपती
पदपरसाय॥ओरुपुनीअंशआपनुजेही॥तेही
तदवतसदथाय॥११४॥जेहीअंसईतआपनपु
ओरुनीजपतीपदशेश॥तीनुलक्षजेहीलख
वावही॥सोगुरुपरमपुरेश॥११५॥परमपुरेशप
रमगुरु॥नीजपतीअंशवीसेश॥अंसअंशीए
कतावंन॥जीनुपरमउपदेश॥११६॥जदीपप
रमउपदेशके॥कीयेहुपरमगुरुसोय॥अंशअं
शीदरसावंन॥जीनुसरभरनहीकोय॥११७॥
अंशवंशईतआपनपु॥अंशीनीजकरतारअ
संखलोकपतीपरमधी॥जीनुगतीअपरंमपा
र॥११८॥अपरंमपारपरमअती॥तीनुगतीस

273

रलसवेत॥आपनुआपनीजपतीपद॥सुधस
तसुखकरीदेत॥११९॥जेहीपतीपरममरम
मुदे॥सुधोबतावंनसेर॥जीनकुकहतपर
मगुरु॥सबगुरुसीखरसमेर॥१२०॥एहीग
रुचतुरप्रकारके॥प्रगटपोमीपतीदेव॥जेही
जीनुलखबतावंन॥कीन्येहुसकलसभेव॥१
२१॥सबतेंश्रेष्टपरमगुरु॥सोरुसतगुरुस
मेत॥अंशीअंशदेखावंन॥जबयेजुगलसहेत
२२॥भवतारंनकारंनदोहु॥वीनमनुजतन
नुभेश॥ओरसकलगुरुधरंनके॥करंनक
रमउपदेश॥१२३॥करमीगुरुउपदेशये॥भ
वकेभरमनजाय॥भुल्येहुजीवकहीकलप
के॥उलटारखेहुभूलाय॥१२४॥बरन्येहुगुरु
चतुरजेही॥सबगुरुकेसुखीयंत॥तारंनत
रंनजुगलमही॥बादलगुरुअनंत॥१२५॥बा
दलगुरुगंमज्ञानसे॥कोउनभयेभवपार
अवनीरचीजीनुअबलगी॥भटकतसबसं
सार॥१२६॥खुदकीखोजनतदीपसे॥जदी
पसेवीखरेवीछोय॥उलटीअंशफेरीनांमी
ले॥परमपुरशघरकोय॥१२७॥परमपुरश
पतीकेवल॥सकलअंशकीरतार॥खेलक

खेलजीनकीखुसी।।हुंसीहुलावंनहार।।१२८
तेहीनीजहुंसीहुलावन।।खावंनखरेखेलं
न।।उरफेअसरासकलतीनु।।जबतेवीनुमेलांन
१२९।।अंससकलउरफनगती।।नीजपतीसें
नतीहास।।हालहुकंममेहेरबांनके।।तीनकु
वेरअवतार।।१३०।।नीजपतीअंसरावीसेसजें
वीधुरहीतवीतसार।।नांमकुवेरजीनमेकी
नु।।कवणकीनअवतार।।१३१।।नांमकुवेरजी
नमेजेही।।सोअसरयअवतार।।जेहीविधीजी
नुवीसेसण।।कहतसुनोअनुसार।।१३२।।पर
मपुरसनीजहुकंमकु।।तुरतधरेसीरमेर।।क
ताकीनकोबेरअव।।नबत्येनांमकुवेर।।१३३।।आ
येकुअवत्यअचांनक।।अरसअगंमहोयसेरखु
दकेखरेसंदेशमे।।कोकरेबेरकुवेर।।१३४।।कीं
नमरमसुजनांमके।।तेहीवीधीअंककुवेर।।तेही
वीधीकहुअवतारकी।।सुनोसकलचीतहेर।।१
३५।।तारेनतरंनजेअवत्यके।।गवंनगमावंनहा
र।।जीनकुकेहेएगजदीपकहो।।अवत्यतारअव
तार।।१३६।।सोसकलअवेसंसकी।।समरुस(?)
गावंनसार।।नांमरूपगुणवयेथकी।।अवेकुंन
अवतार।।१३७।।अवेअंसजीनुतारंन।।अवेत

रअवतार॥औरसकलउदभवतनु॥आदुकीट
संसार॥१३८॥नीजपतीपरमअवेमही॥अवे
अंशएककतार॥तेहीदरसअवसीधुमे॥जीनुक त
हतअवतार॥१३९॥पंचतत्वगुणघणमये॥स
कलजोन्पसंसार॥जांनहींनजबीजीवभये॥
कीयेनांकोउअवतार॥१४०॥खोजनअपनेप
पनकी॥मापकीमांनतसार॥संसेसहीतवही
तसदा॥जीनुकहतसंसार॥१४१॥पोखवस्त
पतीयारंन॥संसेमांनतसार॥अंधाध्वंधअन
दके॥जीनुकहतसंसार॥१४२॥आवनकीजी
नुगंमनही॥जावंनकीजेहीद्वार॥अबनहीपे
खतएहीमम॥जीनुकहतसंसार॥१४३॥कोहं
मकोकीरतारहे॥नरएपनहीनीरधार॥आ
द्यअंतकीअदबद॥चलतसोईसंसार॥१४४॥
एहीवीधीसुध्यबीनुसबजुग॥संसेतीसंसार
आपापरउतईतनकी॥लहतनवारनपार॥
१४५॥वारपारवीनुवीश्वही॥ग्रंधपरमसबके
य॥वहेजातकहीकालके॥उलटीपुछनजोय
१४६॥पुमपुरांनीसबनकी॥जेहीअंशकीआ
द्य॥बीछडोतेईतकेईत॥रहोसकलपरस्वाध्य
१४७॥परस्वाधीनसोप्रकृतीवस॥जीनकेक

॥परस्व॥ तकराल।तीनुवीकरालवीचरणमे।उलकेहु
अंसवराल॥१४८॥उलफएअसोअगसोनही।
॥१२४॥ आपावीसरवीलास।गुणईडीअंतसकण।
जीनमेकरतहुलास॥१४९॥हुलसेहासवीनो
धमे।वीलसेवीपुसमंध॥वीपुसमंधेवीपुवत
भये॥अतहीघोरतमअंध॥१५०॥येसेहीअंधु
अचेतंन।जडतंनवतगतीपाय।नीजपतीअं
सअहंगमम।सोग्पंमगायेहुभूलाय॥१५१॥नुसे
हुएहीगंमजबनसे।अहंगआपनीजसोयत
बतेंअसअरवीलईत।रहोसकलभवभोय॥१
५२॥एहीपरकारवीकलभये।नीजपतीअंरा
अचेत।करवीकालजीवबीजग उदीतसदा
नवखेत॥१५३॥यावीधीअंसचराचर आपनु
आपगमाय।रहोसकलईतकेईत॥पतीपेजं
ननपाय॥१५४॥जबीनीजपतीकरूणामये।
दयावंतदीलहेस।आपयेअंसउबारंन।पगये
हुपुरसकुवेर॥१५५॥आयेहजुगनजदीपहे
म।एहीनीजयंमसंमसेर॥फनांकरंनतेही
फंदकु।जीनमेजीवउरझेर॥१५६॥तेहीउलफए
अलपावंन।ठाहावंनगडअग्नोन।तुमेहुजे
277 हीनीजआपनपे।करवायेहुअवीलांन॥१५७

जबतेंजीवसकलअब॥आवुहुशरणहंमार॥जे
तसेभरआवीसको॥ताहीकरहुभवपार॥१५
८॥चरंनसरंनआवंनगती॥तेहीमतीदेहुबता
य॥तंनमंनसेतीधंनअहुं॥हंमसेकछुनदुराय
१५९॥एहीविधीजेहीअधीकारंन॥धारंनध
रांनीर॥देखतहीभवसींधुये॥तुरतलगावु
हुतीर॥१६०॥जुगजाहेखाहीरमांही॥अनमें
झांनहंमेर॥सरलमभोसुसुध्यचीते॥सुनत
जायभवफेर॥१६१॥भवकेफेरफरागस॥सोअ
यहंमसेपाय॥आद्यअंतमध्यकीगंमदरसेप
रंमपराय॥१६२॥परमपरायपरंमपद॥जेही
सदनीजकरतार॥तेहीघरसधरबसावुहुं
जोहोयहंसहंमार॥१६३॥कोटीकलपकेपती
नसें॥बीछडेहुहंसचौवेर॥ताहीमेलावंनटे
रत॥सांमरथश्रीमतकुवेर॥१६४॥जबजेहीचुहे
होपरंमगत्य॥तेहीहंमसेरतलाव॥पारकुरन
जेहीचाहंनकु॥ममअनुभवभवनाव॥१६५॥
नीजपतीअतीहेतकारणे॥आयेहुअवनकु
वेर॥जदीपकहतजीवसबंनकु॥भवमेवजा
यंनभेर॥१६६॥ज्ञानभेरगंमगरजीत॥जंनमें
नकरंनसचेत॥बीनहुसचेतअचेतंन॥रप

जतनहीकीनुहेत॥१६७॥बीनुहहेतसतगुरू
उरे॥उलसतनहीअहंमेव॥बीनुअहंमेवसदे
वके॥दईनसकलकीनुभेव॥१६८॥तेहीकारं
नउपजावंन॥सबकेउरअनुराग॥कथुहुसां
नघुछअदभूत॥भवजुथकरंनेसभाग॥१६९॥
भवजुथसजंनसमोहकु॥वीलसावंनआनंद
परमअरथहीकुवेरतंनु॥करंनसकलनीर
द्वंद॥१७०॥नीरद्वंदनीरलेपही॥हंसाकरीसुजांन
कीहंकुवेरपोहोचावुह॥आपसेपरमगेकांन॥१
७१॥परमगेकांनपरमपती॥खुदछेवटकीरत
र॥सोहीकेवलसबअंसके॥सांमथसरजंन
हार॥१७२॥परमअंसममतेहुनके॥सकलअं
सपतीईस॥औरअंससरभरसबे॥मायामे
हीतसदीस॥१७३॥जबीहंमअंसवीशेशही
अचलज्ञांनगतीराज॥आयेहहंसचेतावंन
तारंनसकलसमाज॥१७४॥बीसेसत्रीयेपर
कारके॥सुनोतासुउपदेश॥परंमवीशेशवीशे
सही॥औरुसांमांत्यवीशेश॥१७५॥परंमवी
शेशपरंमगती॥जेहीकेवलपदवेत॥दीमअ
नुभवतीनकेपुनी॥नीजपतीअंससहेत॥१
७६॥सकलकलागयतेहुनकी॥तावतकीम

279

तमोंहांय॥भुगतासकलचराचर॥ओरूभुग
ताकछुनांहांय॥१७७॥परमवीशेशजेअंशकी
लहीनसकतगतीकोय॥जीनुआपेदरसा
वही॥तेहीजांनतजबीसोय॥१७८॥रहोसो
हेपरकारके॥जीनुउभयेअनुक्रंम॥बीनुअ
नुभवएकअनुभवी॥तापसुनावहुंमंम॥१७
९॥एहीदोहुबुंलसीधांतके॥अनुभवीवीनु
अनुभव॥नीजपतीअंसवीशेशही॥जबतेंजु
गलसदेव॥१८०॥तीनकेकहुदृष्टांतही॥सुनो
सकलधरीमंन॥सहीतज्वालज्योंदेवता॥पु
नुबीनुज्वालअगंन॥१८१॥ज्वालसहीतजे
हीअगसही॥जीनकेप्रगटप्रकाश॥सांमर्थसे
सबहीभरे॥हरीयासुकाचीकाश॥१८२॥औ
रूबीनुज्वालवहंनजेही॥बीनुबीतकेजीतरवा
य॥घासफुससबहीजरे॥पएचीकटखुफीजा
य॥१८३॥तैसेहीबीनुबीतवैभव॥खांनपांन
पटधांम॥बीसेवैभवभवचीकनता॥मोही
तनारीतंनुचांम॥१८४॥एहीउभयेवैभवभ
व॥बीनुबीतपुनीचीकास॥बीतबीनुआंस
पदारथ॥बीतसोईवीसेबीलास॥१८५॥अब
तीनकेभुगताकहु॥नीजपतीअंशवीशेश

बानुअनुभवएकअनुभवी॥जीनुगतीअधी
कनुत्येश॥१८६॥सुनकादीकसुखदेवदत॥क
पीलदेवकसुरांम॥ज्यासरहितएहीअग्यके
बीनुबीतभोगवीरांम॥१८७॥जदपीरहेहुईश्व
रधर॥तजीतंनवीसेवीलास॥तबीजसअच
रचराचर॥भवहीतभयेप्रकार॥१८८॥रांमक
सजनकादीक॥संकरअरुमुनीब्यास॥ज्या
ससहीतएहीअगन्यसे॥करीगयेबीबीधीबीला
स॥१८९॥पणअनुभवईश्वरपद॥बुकेनहीर
तीरंच॥बीशेशहीतवैभवसबे॥सुगतत स
कलसमंच॥१९०॥मसरीमंडसंकरनकु॥बु
केत्रीयाक्रतचीन॥नरपतीनासखुगतीकीये
जबजीसेहुमतजीन॥१९१॥औरचतुरजांनत
सबे॥रांमकसअरुम्यास॥जनकादीकजेही
अहीयके॥बुकेनवीसेचीकास॥१९२॥ज्याल
सहीतअगन्यजबी॥बीशेसहीतअचवंत॥ईश्व
रताकछुनांघटी॥रहोसदागतीवंत॥१९३॥भे
परकारवीसेसके॥कीयेहुनीराकरणभेद॥प
रमवीसेशसकलसीर॥जीनुअनुभवअकभे
द॥१९४॥तेहीनीजपरमवीसेसही॥सकल
अंसपतीराज॥तेहीहंमआयेहुभवमही॥के

हंकुवेरतुमकाज॥१९५॥अबतुमअंशसकल
जीनु॥मीलनभावकीरतार॥तेहीततवरहो
येजंनमंन॥आवहुसंघहमार॥१९६॥जेहीम
मसंघसधावही॥तेहीहंसारतीवंत॥परम
पुरसपतीपरसहीं॥जीनकेभायगअनंत
१९७॥दोहरा॥अनंतभायगजंनजेहुनकें॥पर
मगुरुपरसाय॥परमसुखदरससींधुमे॥से
सतकुवेरमेलाय॥१९८॥अंसअंसीपदसद
गुरु॥बुरननकीयेहुजेहीचार॥अंससांमांस
वीसेशही॥परंमवीशेशवीचार॥१९९॥चास
मीअष्टप्रकारसे॥ओरुसाधंनवीधीसोय॥स
बकहुनांमीपदसद॥केहंकुवेरचीतपोय॥२००
इतीश्रीपरमसीधांतप्रणवकलपतरुग्रंथेनां
मनांमीप्रतीपादकरंननामसप्तमोकेतुसंम
पुरणः॥ ॥७॥अष्टादशनवबावंन॥नीगमच
तुरषटमांहांय॥परमपुरसपडनालीका॥जी
नमेपावतन्हांय॥१॥तेहीपरंमपडवालीका॥स
संमवेदसेपाय॥तेहीससंमपदपरमसें॥केहं
परमगुरुलाय॥२॥परंमगुरुओरुपतीपद
मींनभावकछुनांहांय॥एकमेकसमरससस
दा॥परमगुरुपतीमांहांय॥३॥परमगुरूप

परम

द्परमकें॥ लहतमरमगतीताय॥ यातेपरम
गुरुथकी॥ परमपुरषद्रसाय॥ ५॥ परमपुरस
१२७ जसगावंत॥ बीनुपक्षकेलक्षनांम॥ तेहील
क्षदेतपरमगुरु॥ जांनतजदीपमरांम॥ ६॥ सो
हीमरमभवगुसही॥ तीनकीआद्यअनंत॥ प
रमपुनीतथकीपावत॥ कोईकजवरलासंत
ह॥ परमपुनीतसोपरमगुरु॥ जेसहीपरम
बीसेस॥ तेहीजीनुलक्षलखावत॥ करतनांमअ
भीसेस॥ ७॥ जेहीनांमनीजलक्षपर॥ धरेहुंबो
धव्रतीपाद॥ तेहीनांमनीजपतीनके॥ ताईज
पतगतीमाहाद॥ ८॥ अखीलनांमसीरतारं
न॥ नीजपतीकेजेहीनांम॥ नांमीनांमसदो
दीत॥ रहतअनाद्यसधांम॥ ९॥ सोनीजधांम
सधांमेंकु॥ अजत्यजोत्र्प्रकीरतारु॥ तीनके
नांमआरोपीत॥ भजतहोतभवपार॥ १०॥ बी
नुनीजपतीनीजनांमही॥ नांमकरतनही
कांम॥ पथरकुपारसकीये॥ उपजतनहीकु
छुदांम॥ ११॥ पारसनांमपारससीर॥ उभये
लोहपलटाय॥ होतधातसुध्यकंचन॥ मोहे
घेमुलबेकाय॥ १२॥ आवतकाजजबीनांमही
283 नीजनांमीपतीसंग॥ पुनीनांमसीरओर

के॥भवदुखकरतनांभंग॥१३॥भवदुखभंज
नकरनकुं॥नीजनांमीकेनांम॥उभयेनांम
नांमीबीना॥नांमकरतनहीकांम॥१४॥रा
जनांमसीररराजको॥टेरतबोलहीराज॥री
झेतोरीधसीध्यतए॥करतकाजतेहीराज॥
१५॥तेहीनांमसीररंकके॥बरजतबोलेसो
य॥रीकेपणतेहीराजके॥काजकरतनहीको
य॥१६॥अर्तईतकेजेहीतेहीपर॥नांमसकल
सीरमाय॥पणनांमीसांमरतलग॥करत
काजतेहीमाप॥१७॥बडोबोलभीखुतसीर
धरतनांमधंन्यपाल॥पणकोडीखरचंत
नहीं॥कयाहाभयेनांमवीसाल॥१८॥तबलेसं
मथनांमीके॥नांमजपेनीसतार॥नांमीनां
मसंजुक्तही॥जबपावतदेदार॥१९॥सकलका
ततसंमपुरंण॥नीजपतीदरसदेदार॥जेहीनां
मेनांमीमीलये॥तेहीनांमसतसार॥२०॥सो
हीसतसारसोदीतपद॥दरसवीनादीमहे
ल॥नांमीवीनाजेहीनांमकी॥करतभकीस
बगल॥२१॥नांमीसजीवजडनांमहे॥समझी
तसंघडोलंत॥नांमीनांमदरसेजबी॥टेरत
तुरतबोलंत॥२२॥बीननांमीजेहीनांमकु॥

परम

समरतहेसबकोय॥नांमीदरसपरसबीना
काजनहोवतकोय॥२३॥नांमीदरसतआ
१२८ गंम॥तनुधरकेलसरूप॥तबटेरतेतीनुनां
मकु॥बोलतहालअनुप॥२४॥आतीजडकाष
पासोएही॥मुखबीनाथावरसुंन्य॥टेरतनां
मनांबोलही॥सदासुंन्यकेसुंन्य॥२५॥जबरे
नांमीसजीवते॥उचरेबोलतसोय॥जडके
सीरकेनांमही॥कोंनहीबोलतकोय॥२६॥म
नुसदेवबीनुओरनके॥नांमनांआवतकाज॥
आपनेस्वारथकेलीये॥कीननांमसबसाज
२७॥नांमसंगआंककी॥उचरीलगायेआ
प॥पणतीनकेतंनउपर॥नांमकीरेखनांथा
प॥२८॥थापहोयुतोसबलीखे॥वंचीअंकमेल
प॥बीनुओलखीतजेही नांमसे॥कोंनहीले
तबोलाय॥२९॥जबसेनांमीनांमही॥नुगलमी
लेबीनुजंत॥भवसागरसागरमांही॥कोई
नहीउबरंत॥३०॥जबआयेनांमीमीले॥नां
मनआवतकांम॥नांमीसंघुहलीमली॥सब
सुखहोतआरांम॥३१॥ओरनांमीजेहीनांमसे
समरततंनमंनदेह॥कारजतोजबहीसरे॥
285 नांमीमीलेसंदेह॥३२॥तेहीनीजनांमीनांमही

अजरा अमरसजाप। केहंकुवेरखरववावुह।
जेहीपदआद्यअघ्याप।३३॥ बीनुनीजनांमोनां
मही। दरसावीनादेवाल। कोटीकरमकरताम
रे। वरहीतआालपंपाल॥३४॥ यावीधीरटणकु
रसवे। नांमीलहोबीनुनांम। प्रसीधपोकारपो
कारसें। होतनमोखआरांम॥३५॥ पोंभरमतकु
हीकालके। आपरसेखुसंमवीसार। तीनुचेतं
नकरननजेही॥ ममतनुएहीउपगार॥३६॥
परउपगारीजांनीमम। अवजेहीकरोपतीया
र। तीनुनीजपतीपरसावुह॥ केहंकुवेरपोका
र॥३७॥ परमपोकारकीयेहुमम॥ परमपुरस
गतीलाय। परमभायगजीनुजांनही॥ परममो
खतेहीपाय॥३८॥ परममोखपदपरमही। मर
मसुनावुहताय॥ अनंतलोकउपजेखपे॥ अो
घुअघकुनथाय॥३९॥ उपजेओछंमनावत॥
समसेअेहनहोय॥ आद्यअंतओरूमध्यमही
जैंकोत्यौंपदसोय॥४०॥ अंतसदंनसवअंश
के॥ कारंनकरंननीवास॥ जेहीनीजपलेपरप्र
रत॥ बोहोरहुंसकलवीलास॥४१॥ बुंहसना
तंनकेजेही॥ परमप्रकासीतजांण॥ अपरंमप
रपरमपर॥ षेवटपुरसपुरांण॥४२॥ षेवटसी

ख्वरसकलसीर॥बलवांनु केवलकाय॥कलीत
सकलबलकेदीग॥बीनवुगकेतीतस्राय॥४३॥
सकलईष्टअधीपत्यपती॥जोगतिकोहुनांजोते
॥१२९॥ ईश्वरजोत्यउपासीक॥बंहनदरससुंअयांन॥४४
सबकेमोहोघंममालीक॥गुणघणकेत्यहुंजो
त्य॥जेत्येजीवईश्वरमही॥जीनकेअंशउद्यो
त॥४५॥म्हांघंमसोमदभूतंनत॥सबतेंअं
नअपेरव॥ध्यांनधरनओरुरखनकुं॥सीर
परसांमथसेरव॥४६॥सकलअराधंनजेहु
नके॥आपरहतनीरधार॥तायपरंतुहुकोइ
नही॥सीरपरसरजंनहार॥४७॥नीजनभसु
त्यसनातंन॥भरीतबुंलतदरुप॥एहीजीन
केआसुसण॥जोटेजुगलअनुप॥४८॥खुदख
गचेतंनबुंलही॥जेहीउभयेतंतुआल॥पएनी
जपतीपुसपुंनहीन॥बीनसतनहीकोईकाल
॥४९॥छेवटकेछेवटजेही॥सबधरताधरना
र॥सबअंतनकेअंतही॥सबकरताकरनार॥
५०॥जीनकुंकेवलकहतहें॥सांमथसाहेबनां
म॥केहंकुवेरसोहीसदपद॥मेरेनीजवीस
रांम॥५१॥खुदखावंनमेरेधनी॥येसेसांमथ
सोय॥जबीहंमजीनसुगतावुह॥सोकोंसुग

तनहोय॥५२॥जुगजीवंनहेतकारणे॥उचरे
हुसांनअनंत॥केहंकुवेरनरनीरमये॥सुण
तांहोयसतंत॥५३॥अतीगतसरलसमझ
करी॥दरसायेहुदीअनेंन॥आद्यअंतउतई
तमही॥कीन्येहुगतीपवेंन॥५४॥संध्यागायं
त्रीजप॥तीरंथअंकचुहुंवांण॥नांमसहीत
नरणेकीये॥पणवबुसकुरांण॥५५॥आर
चतुरगुरुगमंनकी॥वीसेसत्रीयेपरकार॥वी
नभींनतीनकेकीये॥नीतुजेहीजंमअधीका
र॥५६॥अंसअंससीबरननधंन॥जंनमंनकरं
नमेलाप॥सकलचोजनीजनरणवी॥ओस
नीजपतीपदआप॥५७॥कलीमलहरंनकेतु
सत॥कीयेहुग्रथरहंकार॥केहंकुवेरसमझे
नही॥तेजंनगतीगमार॥५८॥परमसीधां
तकलपतरु॥सकलग्रंथतंतुसीर॥सुणतां
सेहेजसभावीक॥भवजलपावहीतीर॥५९
समकेतुसतधातनही॥मीलीअंगएकसोय॥
नीजपतीअंशसीखरसीर॥कलाजीवंनजी
तुजोय॥६०॥समकेतुसतदेहही॥मीलीतअ
येपुरसाय॥भवकहुपंचीकरणकी॥केहंकु
वेरबताय॥६१॥तरकडसणपकरंनकर॥स

कलपंथकेस्याव ।। स्वरनाडासुरुअंतस्त । शेम
अंकुतंनसाव ।। ६२ ।। लयनेनंनसरवंनसुंन्य

अनुभवेजेही अवीकास ।। गंमगुरुकरनतु
चाजीनु ।। मोखवाळीसुखतास ।। ६३ ।। सारअ
सारसीधांतके ।। गंधग्रहंनजेहीवाक ।। असुभ
उथापंनसुभथपे ।। सोहीसबदनीजनाक ।। ६४
गतीचक्कबेपससरंनपद ।। पदाईईमहीयाग
नांमरूपक्षोरुगुनग्रहु ।। अनीत्यसदाजेहीभा
ग ।। ६५ ।। रसीकबचनरसनाजीनु ।। मांनुभाव
ताभेंस ।। अस्तकगणसमकए स्वद ।। रागवुरु
दुआकेस ।। ६६ ।। कोशपंचजीनुकहतुहुं ।। सुने
सजंनसंमदाय ।। अंनोमनोमयेवीज्ञानही
आनंदप्रांणएसताय ।। ६७ ।। सकुलपक्षलक्षभ
संनअनमयेकोश अनीत्य ।। कलपीतकरंन
समावंन ।। मनोमयेकोशजनीत्य ।। ६८ ।। मोदीत
तायआनंदमये ।। वीगत्यभागवीगतांनंसे
रकोसजेहीपंचमो ।। सरवपएसोहीप्रांन ।। ६९
यावीधीपरमवीभागके ।। ग्रंथपुरशअदभुत ।
बरनहुमातपीतातीनु ।। जीनेजायेएहीसुत
७० ।। सुरतवीचारउभयेजीनु ।। संजमकेसुत
आय ।। सुरतवीचारबालकसुती ।। नीजपतीअं

सकेदोय॥७१॥सुरतवीचारसहीतसुत।कता
अंशमीलीतास।कुवेरमेहेलतंनुतरवतमे
नीसदीनकरतवीलास॥७२॥नीजपतीसं
शबालकजीतु॥लगतदोकुभईबेहेंन।तीन
केसंजमतेजेही।भयेगंथसुतयेंन॥७३॥गं
थसुरसपरीपुरण॥नीरवसुहुंसीखापुजंत
अनुपतत्वजुरीकेकीये।सुरतीमांनएकतंत
७४॥तेहीतंततनुपुरसकें॥पुणवकलपतरु
नांम॥भवजलभरममीटायके।करनमोस
वीसरांम॥७५॥पुणवगंथजेहीपुरसही।पर
ममोस्यजेहीदीन।स्रवनकरतभवभेयुकी
सोजंनसुवतनचीन॥७६॥परममोसदात
जबी।परमगंथपुरसाय।भयेईतीसंमपुरण
समस्तबोधगतीराय।७७।सकलगंथनरजी
नुपती।जबीनरपतीगतीराय।नीजअदकु
रीनकेघट।जीनकेःअमलपसाय।७८।तेही
रायरजतायके।नीजलसखडकअनुप।मा
हामतमीगलसरकीये।गंथज्ञांनहीनभूप।७
९।साखी॥ परमसीधांतकलपतरु।मांहीस
मकेतुसार।श्रीमतकुवेरनीजगंथकरता।
पगटपोमीअवतार॥१॥ईतीश्रीसंमपुरंनगं

290

थपुरससतदरूप॥श्रीमत्तकुवेरस्तीरत्नायक
उदीतभयेभवसुप॥ ८१॥ग्रंथपुरसपंचीकरण
कहोवीवीधीवीस्तार॥अबकहुंकलंकीसुस
ण॥केहंकुवेरगतीसार॥ ८२॥ईतीश्रीपरम
सीद्धांतप्रभावकलपतरुग्रंथेनामसप्तमोके
तुसंपुर्ण॥७॥अथग्रंथपुरसपरीपुरणताकेस
रकलंकीसुस्सणधुरखंनको॥अबतीनकेसीरधर
नकु॥कहतकीलंकीतोय॥रेण्यरताजीवुजत
मत॥उदेकुरंनजीनुभोर॥१॥रेण्यरतासोहीमत
वर॥पतीबीनुपरखअंधीयार॥तीनमेभटकत
सबजुग॥जांहीजीनुमंनपतीयार॥२॥नीजगं
मनेंनबीनाभव॥धर:सेपरमपराय॥जबतीन
कुजेहीगुरुमीलेतेहीतेहीप्रुगपलाय॥३॥या
तेसबजंनजुगमही॥जांहीतांहीपंथकसीन
तांहीतीनुउपदेशते॥होईरहेकरमकसीन॥४
तबतेहीकरमकसाईके॥कीलमीससमंजन
ज्ञांन॥अबतेहीकहतसुनोमम॥मोरकरंन
जेहीभांन॥५॥सकलपरववतरेणपही॥उडघेन
ईरजीनुर॥प्रगटकरततीनुमांहीजेही॥आप
नुआपपतीसुर॥६॥जेहीनीजपतीपदपरम
ही॥सेवटसदंनसआप॥तीनुअंशईतअंकुर

जेहीआपनुनीजआप॥७॥आपनुआपजेही
अंकुर॥नीजपदवीनुमेलांन॥तबलगीजे
गजगंनजप॥साधंनसुखेलांन॥८॥जेही
नीजपदकायंमकुल॥आपनुआपअंकुर॥
ताबीनुआंनपदारथ॥अवध्यकालअकुतु
र॥९॥पंचतत्वगुंनधंनमीली॥जेहीदरसत
भवखेत॥अवध्यकालतेहीबीनसही॥पुर
षप्रक्रतीसमेत॥१०॥पएसबकेअवीचलजे
ही॥नीजपतीअंकुरअंश॥बीनसेनहीको
ईकलपही॥अजरअमरगतीहंस॥११॥सो
रुजेतन्येजपजननके॥रसनाकेउचरांए॥रा
हेबीनुनीजअंकुर॥वृथाकरंनदंमहांए॥१२॥
सहेस्त्रनांमनीगमादीक॥खटनवपुरांएअ
गर॥सोरईश्वरअवतारमो॥रसनाजपअ
धीकार॥१३॥एतनेभरखरहांनीत॥समर
एसीरगुएजाप॥आपनुआपनीजअंकुर
लहेबीनुवृथावीलाप॥१४॥तबयेसकलउ
चारंन॥रसनारटएजेहीनांम॥अजपासाधं
नसीधनकु॥कछुनआवतकांम॥१५॥अजप
जपफलएहीमुद॥रहतअतीतंनतुर॥आप
नुआपनीजपतीपद॥सोऽगंमगतीबडतुर॥

१६॥मतीआरबलसेएहीजुग। सबमांनतक
रीदेव। माहामतसींधसरावंन। साधतएहीअ
१३२ हंमेव॥१७॥ओरूअजपाजपसाधंने। वचेंनसी
धीसदहोय॥ईश्वरसंमकरीमांनत। आभवमें
सबकोय॥१८॥तेहीईश्वरजगमांनीये। हुब
मरहीअभीमांन। आपनुआपनीजपतीप
द। तेहुपणतदपीनजांन॥१९॥गायंत्रीसंध्याज
प। फलप्रापतीजीनुहोय॥तेादरसेत्रीयेकाल
की॥पणनीजआपनजोय॥२०॥पुनीजेहीजोग
समाधीसें। नीरखतनीरमलजोत। सुनतप
रूअनहुद्यधुनी। पणनहीआपउद्योत॥२१॥
आपाजेहीनीजजोयके॥नीरखंनहारनचेत
सुननहारओरूनादके॥सीधतेसोहीअचेत
२२॥भक्तीचतुरखटकरतही। सहीतलक्षण
प्रेम॥रूपचत्रुभुजदरसीत॥धुव्देखीनजीनुने
म॥२३॥जबतीनकुहरीमीलंनके। उपजतअ
तीअहंमेव। वहेाजातभवसागर। बीनचीनेहु
नीजभेव॥२४॥चत्रुभुजजेहीदरसीत। अंतस
करणसफुर। काष्टमयीतहोयअगन्यही। पण
नहीनीकसतसुर।२५। त्योंअंतसकरणकाष्टके
मयीदरसीतदलदेव। आपनुआपनीजपतीप

893

द॥ तेहीजांनतनहीभेव॥ २६॥ ध्यांनीध्यांनध
रतसबे॥ चीतचीतवंनकेजोग॥ होतलीनतु
रीयेचीत॥ रहतनजोगसमोग॥ २७॥ तेहीप
रमअलपत्सेजबी॥ ध्यांनसकलवीधीसोय॥
आपतुआपसरुअनुजे॥ तेहीजांनतनही
कोय॥ २८॥ संन्यासीओरुजंगम॥ सीवकेस
मरणसार॥ मोक्षपदेपतीयारंन॥ नहीनीज
आपवीचार॥ २९॥ दादुसमरतरांमकु॥ सुंद
रकेलक्षबुंद॥ आपतुआपनीजपतीपद॥ अ
लगरहेतहीअंम॥ ३०॥ जीनसरायतजीवकु॥
भजनकरनकुजोय॥ आपतुआपनीजपतीप
द॥ तीनहुंनहोतसदोय॥ ३१॥ मुसलमांनीमु
सकलगय॥ कहतरोमत्येकींन॥ रोजानीवाज
गुजारत॥ रहोदीनकेदीन॥ ३२॥ अथरवेदअ
नुकरमीत॥ तेहीभरमीतभवम्हांय॥ अघाली
लाहीपोकारके॥ तुरतज्यलोसांय॥ ३३॥ नासु
तमलकुतफभरुत॥ लाहुतजीतुअरुआंन ह
रदंमहजरतरहीसदा॥ करतउनुभवीधांन
३४॥ नेकीबदीसुनावत॥ साबुतकहतईमांन
जीवतेजीवहलालकु॥ करतनत्रासहेवांन
३५॥ जबसेमरमनजांनत॥ सबरुहुंसरजंन

सोय॥ तबत्येमेंहेसनलावत। जीवतेजीबह
नतोंय॥३६॥ जीनकुअछ्याकहतही॥ तुरतंनुमे
वार॥ हींदुकहतनीरंजंन॥ दोहुनकेएकसार॥
३७॥ एककहतहीजोखही॥ एककहततीतुर
र॥ आपनुआपनीजपतीपद॥ सोलखलहुतन
नुर॥३८॥ सरीयेतत्रीखतहकीगत॥ चोथेमा
रफतमांहांय॥ पोसराहमांहीपचीरहे॥ नीज
रुहबुरुतनांहांय॥३९॥ नीजरुहंकरीमाका
दर॥ बीनुहालफुरमांन॥ काजीमुलांक्याकी
ये॥ पढीकतेबकुरांन॥४०॥ बीनुतेहेकीतआप
नीरुहं॥ लहेबीनुदरवेश॥ मोरुखावंनखो
जानहीं॥ क्याहाकीनधरीभेश॥४१॥ मुसलमां
नकेदीनकी॥ नीतीनीपटजनीत॥ दातनपाले
गोहने॥ देखोअकलअनीत॥४२॥ याहावीध
केडाहापंनमही॥ नीजग्येमखोजनहोय॥ आ
पनुआपरुहंकादर॥ जबीजांनतनहीकोय॥४
३॥ ज्ञांनीकेलखनीरगुंन॥ बुंधसतंतरसाव
नांमरुपओरुगुंनपर॥ अंतरधरतअभाव॥४४
नास्तीकुनीरमीतनही॥ आस्तीकहतअपेष
अभयेपदप्रापतीबीनु॥ भवभरमावीकभेख॥४
५॥ नीरगुणनरणविलवसके॥ सीरगुणकर

तसमेद ॥ येसेज्ञांनवी टंडुको ॥ वेरवभरनकेपेट
४६ ॥ अहंबंसमुरवसेकेहे ॥ पठपठसांरवबेदां
त ॥ नीजअनुभवनहीएहीमम ॥ तोक्यौंपावही
स्वांत ॥ ४७ ॥ एकाएकीभववीशे ॥ फरतभेरवच
कचुर ॥ दंभचांमदलमे नही ॥ तोक्यौंभटकेसुर
४८ ॥ मांनबडाईजक्ककी ॥ लेनरहेनीरलेप ॥ उ
पलीन्चाम्मदेरवावंत ॥ पण अंतरम्हांलेप ॥ ४९ ॥
लेपनहीतोक्यौंकरे ॥ उलईतदोरादोरा ॥ सेवासं
गन्यासंतकी ॥ नीजतंनकारंनफोरा ॥ ५० ॥ आ
चारजकेबचनसे ॥ कथतज्ञानकरीमोहोत ॥
बीनुअनुभवधरीकेफीरे ॥ अस्वामांनसीरमो
त ॥ ५१ ॥ आचारजव्यासादीक ॥ जीनकेबचंन
वेदांत ॥ तेहीग्यंमसेज्ञांनीसवे ॥ सुनीसुनीहे
यसतं त ॥ ५२ ॥ तेहीसतंतरकेमते ॥ गनतन
पापनपुंन्य ॥ अग समफाडनमतफरे ॥ ज्यौंवा
दीगत्यसुंत ॥ ५३ ॥ सुनवादीसररवा सवे ज्ञांनी
भरसबकोय ॥ आपनुआपनीजपतीपद ॥ जी
नुदरसानवहोय ॥ ५४ ॥ मध्यमज्ञांनीकीग्यंम
जेहीजंमकहीसुनाय ॥ अवउतंमज्ञांनीकुहुं
सुनोसंतगतीताय ॥ ५५ ॥ उत्यमकेअवीलोकं
त ॥ भागत्यागकरीभेंन ॥ सांरवजोगजुगतेजी

॥परम तु॥ चीतवंतकुतेनचीत॥५६॥ सीतीजलपावु
कपवंनही॥ खुनसहीततसेच॥ एहीतंनके
॥१३८ वईभागही॥ पोखतपंचेपंच॥५७॥ अवनीमेल
ईअवनमें॥ तोयमेलावततोयु॥ पवंनेपवंनन
भेनभ॥ तिजेतेजसमोय॥५८॥ पंचेपंचमेलाय
के॥ यावीधसेतंनअोय॥ चैतंनसेचैतंनमीयी
अहंबुंद्धकेहेसोय॥५९॥ मुंवापीछेकुंनअवतं
कोहोकुंनसुगतेकंम॥ वहीतवीटंडीयईफरे
यावीध्यकेसहीअंम॥६०॥ पएचेतंननहीआ
पंतपु॥ नीजपतीबुंद्धनसोय॥ जबतीनकेग
कुतायसें॥ अंससुगयनवहोय॥६१॥ तत्वमीके
जीतत्वसें॥ यौचैतंनओरुबुंद्ध॥ एदोहुकेसाखीयं
नके॥ तेहुंजांनततहीअंम॥६२॥ जेहीसाखीतीन
आपनपु॥ नीजपतीअंसअलेख॥ चैतंनओरु
चीदबुंद्धके॥ जांननहारसलेख॥६३॥ तेहीजांन
नजांनेबीन॥ ज्ञांनीसकलउमंग॥ ज्योंपतीबु
द्धकुवासका॥ मोदधरतकरीस्वांग॥६४॥ एकु
हीबुंद्धसतंतर॥ मुखसेकहतजनाय॥ सुनका
दीकसुखतरीगये॥ तोकौंजककरहाय॥६५॥ एकु
होयतोसबतरे॥ संततसहीतसंसार॥ अंतबी
नाकुंनठगरे॥ मुगतवनरकमोझार॥६६॥ ओर

संतअगनीतघनो॥भयेमुक्तहोयसीव॥एक
हुतातोकौंरहा॥ग्रांससकलसबजीव॥द्व
रांमकसव्यासादीक॥कपीलदेवदतरूप॥
अष्टवंकसंकरधर॥भयेईष्टभवसुप॥द्वनीवे
दपुरांनपसीधपद॥जांनतसबमहीमाय॥ए
कहुतेवेपौंनांभये॥सकलजीवसंमताय॥द्वै
मछकछवेराहव्यागही॥पसुजोसअवतार
एकहुतेकौंनांभये॥औरपसुसंमतार॥७०॥
कोईकसंतजबकहतही॥अखीलबुंयसंसा
र॥नीगंमआंमनाकुंहारही॥तबसीखदे
वंनसार॥७१॥एकत्तांहांकोहोकेहुंनकु॥सम
फेओरुसमफाय॥सकलज्ञानगंमसाहा
स्तर॥कीसेहुकवंनउपाय॥७२॥कोअज्ञां
नीतेहुनकु॥लसलखावंनज्ञांन॥कहनह
रज्ञांनीकोहो॥एकमांहीअवीसांन॥७३॥ध
नीएकमांहीभीनभीन॥सुखदुःखकुंनभे
गतंत॥चहेजीवसंमईस्वर॥जोहोयएकही
तंत॥७४॥सबकेतंनएकसारीखे॥जीवओर
ईस्वरजंत॥जीवगत्यकछुनजांनत॥ईस्वर
गतीसतंत॥७५॥एकहोयतोसबंनकी॥गती
सतंतरहोय॥जीवईस्वरमेंहसरभर॥मधी

कहुंसनहीकोय॥७६॥एकहोयतोएहीवीधेच
हेसतंतरसोय॥यातोसबभेंनभेंनलगे॥बु
धीकनुंत्यजगजोय॥७७॥तबतेसबज्ञांनीगुं
नी॥परमहंससमहुताय॥एकब्रह्मजेहीकहत
हे॥कोहेअनुभवतीतत्याय॥७८॥अनुभकु
रेतोब्रंह्मसों॥एकताकरीदेखाय॥पणजीव
ईश्वरभेंनता॥नावीकुभरमनजाय॥७९॥
ऐसेहीब्रह्मसीधांतमे॥जेहीज्ञांनीउमंगाय
आपनुआपनीजपतीपद॥जबीजांनततनही
ताय॥८०॥कोईरसनाउलटीकरी॥तालुक
अगलगाय॥उनमुनीधरीथीरखेचन॥आसं
नअंतजमाय॥८१॥कंठेडुगडुगीलगरहे॥उ
तईतकछुनमांन॥धाराअंमरतगंगकी॥ताय
करतजेहीपांन॥८२॥सुंनसीखरसरभर
तर्णी॥अंमरतसागरलेहेर॥सरसत्यारस
नापर॥झरतअहोनीसखेर॥८३॥तेहीका
रणहीलगावत॥रसनातालुकतंत॥सुरस
लीताअंमरततणी॥भरसथकीअचवंत॥८४
प्रेमपसीनपुलकीततंन॥रोमरोमररंकार
गदगदकंठेगलीतचीत॥रहेरसबसएकता
र॥८५॥मोरुचैतंनसुधसागरे॥वतीसरलक

299

तुसुत॥रहतसदाएकतामसी।माहादमते
मदभुत॥८६॥एहीवीधकेसाधंनधंन॥तंत
मंनकरीखुरबांन॥प्रेमपरंमपदपावंन।
अरपीरहीउनीजप्रांन॥८७॥मोक्षंमतपी
वंनफल॥जेहीपापसपुनीयाय।बीनुसंनज
लकेतेहीदीन।अंमररहततीनुकाय॥८८॥
तंनराखंनफलप्रेमकी कहीसाधंनवीधीसे
य।आपतुआपनीजपतीपद।तेहीजांनतन
हीकोय॥८९॥सुंन्यसीखरघरकीगंम।जोजं
नहीकोईसंत॥सुनेन्यादअनहदधुनी।नी
रखतजोत्यप्रजंत॥९०॥जेहीआगेहंमकही
गये।जोत्यनादऊंनकार॥एहीनीरखंनपद
प्रेमके।यहोनांनीरखंनहार॥९१॥सुंनसी
खरघरकीपेर।माहासुंन्यसीखरुअतुप।अ
मीतसीखरतीनकीपेर।जगमेकोईकज
तुप।९२।परमप्रकाससीखरसुनी॥अमीत
सीखरसीरतंत॥घंभीरासीखरेसबे।सब
सीखरंनकेअंत॥९३॥घंभीराजेहीसीखरही
घुडगतघेहेरघंभीर।सबसीखरनसीरअवी
गत्य।आद्यअंतबीनुतीर॥९४॥सुंन्यमाहासुं
न्यहीअमीतपुनी।परमसीखरसीरताय।गं

भीरासीखरकोऊ। सकलभेदीजबीजाय ॥९५॥
तीनुगतीघेहेरघंभीरही। छकीतसदागलतं
१३६ न॥ रहतरचीतऊनमुनीवत। घंभीरेसीघरं
न॥९६॥ पंचसीखरसफुरनजीनु। ओरूपुनी
तीनकेवेत। भीनभीनजांनतजेही। घंभीरसी
खरसमेत॥९७॥ पंचसीखरघरकीगंम। अनु
भवकरंनवीचार। जेहीदष्टएहीसबनके। ते
हीनलहततत्तसार॥९८॥ जेहीदृष्टानीजआ
पनपु। तेहीनलहेंजबीभेव। तोतीनकुनी
जपतीपद। कोंपावतअहंमेव॥९९॥ तेहीघंभी
रासीखरमे। गतीघंभीरजमाय। नीजतारक
मंतरजपे। जेहीतंनमंनजंनलाय॥१००॥ तेहुन
जांनतआपनपु। जेहीनीजजपजपनार। नी
जतारकमंतरंनके। जीनुपोख्यपतीयार॥१०
१॥ नीजकेहेतंजेहीआपनपु। तीनकेतारंन
सोय। नीजतारकमंतरतेही॥ सुनोसंतसब
कोय॥१०२॥ तबतेहीतारकमंत्रही। जेहीनीज
करीजपनार। नीजतोआपनुआपनपु। मंत्र
पोख्यअनुसार॥१०३॥ जेहीजीनुईष्टउपासन
तेहीआपसजपकीन। भीनभीनबहुभववी
आगलीतमंत्रसजीन॥१०४॥ तेसेहीनीजता

सकुजप॥ और मंत्रथकी म्होट॥ पगनीजप
ती ओरु आपनपु॥ ताबीच करन कुओर
१०५॥ घंभी राजेही सी खरके॥ ओरु नीजता
सकुजाप॥ एही उभयेपरकाशीक॥ तेहीनी
जआपनु आप॥ १०६॥ मंत्र सजीवजपनार
से॥ जपतां होय जबाप॥ नहीतो जडनाजड
सदा॥ जेते भरकुलजाप॥ १०७॥ अष्टादश
खटनवमुहुं॥ कागदली खेकुरांन॥ धरीरखे
बोले नही॥ आपेनी गमपुरांन॥ १०८॥ मंत्रेज
बीवंचावही॥ मंत्रसहीत सबवांण्यु॥ तबत्ते
वचंनहारही॥ सकलजापजुगजांण्यु॥ १०९॥
नीगंमआयभवभजंनके॥ मंत्रसहीतकर
नार॥ ओरुसहीत नीजतारक॥ जेही जापज
पनार॥ ११०॥ तेही जापजपनारकी॥ खोज
बीना सबखोत॥ भवजल अंतन आवही॥ ज
पतजाप कही कोत॥ १११॥ एही वीधी मंत्रस-
कलजेही॥ नीजतारकजपआय॥ पदपावंन
जुगधरजंन॥ जपतजापपरखाध॥ ११२॥ जब
तेही परखाधीनजंन॥ जपतजाप होई दीन॥
आपनु आपनीजपत्तीपद॥ तबसेतेहुं नंची
न॥ ११३॥ कोई पकडत न्हे अक्षर॥ सारशबपु

302

परम
१३७

नीसोई। कोईकहतघररेहेतही॥नीजगुरूयं
मपदसोई॥११४॥सारसबदसोहीसबदहे
सकलशबदसीरदार॥नेहःअक्षरपणअक्षर
सकलअंककीरतार॥११५॥कहतरेहेतघ
रतेहीघर॥सबघरकेसीरमोहोत॥आपनु
आपपतीपदबीनु॥एसबखालीचोहोत॥
११६॥जितनेअजपकारंन॥ध्यांनधरतदर
साय॥आपनुआपनीजपतीपद॥तीनमेन
हीनकहाय॥११७॥पंचतत्वओरुगुंनघंण
मायाजोयनेबुंद्ध॥येतनेमेनहीआपंनपु
नहीनीजपतीपदपर्म॥११८॥नीरगुणसी
रगुणआतमा॥परमातमलहुसोय॥आप
नुआपनीजपतीपद॥जीनमेनहीकोनुके
य॥११९॥दशांईईअंतसकरण॥पंचकोशचुहुं
वांण्प॥यमेनहीनीजआपनपु॥पुनीनीजप
तीनीरवांण्प॥१२०॥अजपाजपजेहीप्रणवही
ररंकारओंकार॥सोसदनहीनीजआपनपु॥न
हीनीजपतीनीरधार॥१२१॥जाग्रतसुपनसखो
पती॥ओरुतुरीयाउंनमुंन्य॥ईनमेनहीनीज
आपनपु॥नहीनीजपतीपदसुंन्य॥१२२॥ज्ञां
नभक्तीवैरागहीं॥पनहीजोगअष्टांग॥येतने

303

मेनहीआपनपु॥पुनीनहीनीजपतीअंग॥१
२३॥स्थुलसुसमकारणमाहा॥परमकारणल
हुदेह॥जीनमेनहीनीजआपनपु॥ओरुनही
नीजपदछेह॥१२४॥नांमरुपजीनकेगुंन॥बु
तीसहीतवीस्तार॥तीनमेनहिनीजआपन
पु॥नहीनीजपतीसुभसार॥१२५॥माहातत
पुनीअहंकारही॥खरअखरमहुसाज॥ईन
मेनहीनीजआपंनपु॥नहिनीजपतीमाह
राज॥१२६॥सुंन्यसीखरओरुमाहासुंन्य॥अमी
तसीखरअनुसुत॥सोहीपणनहीनीजआ
पनपु॥नहीनीजपतीअदभुत॥१२७॥परमप
काससीषरजेही॥कहतपरमलक्षसोय॥आ
पनुआपनीजपतीपद॥ईनमेंनहीकीनुको
य॥१२८॥ओरुगंभीरासीखरही॥जेहीछेवट
सुंन्यमाहाद॥तेहीपणनहीनीजआपनपु
नहीनीजपतीप्रतीपाद॥१२९॥तंमपदतद
पदअसीपद॥सदचीदआनंदव्याप॥तेही
पणनहीनीजआपंनपु॥नहीनीजपतीपद
व्याप॥१३०॥अयंमअहोनीरमलनीज॥अ
हंब्रुंह्मअसीकीन॥सोलक्षनहीनीजआपंन
पु॥नहीनीजपतीपरवीन॥१३१॥बावंनअं

कुसहीतजेही॥ मंत्रजंत्रबुहुभेन॥ जीनमेनही
नीजआपनपु॥ आेरुनीजपतीपदचीन॥१३२॥
नीजतारकनेहअक्षर॥ सारसबधररेहेत॥ ई
नमेनहीनीजआपनपु॥ पुनीनीजपतीसमेत॥
१३३॥ अनहदनादगगंनधुंनी॥ बुंकरुंडकंनक
र॥ सोसतनहीनीजआपनपु॥ नहीनीजपती
पदसार॥१३४॥ परमहंसजेतनेभर॥ असमी
कीयेपोकार॥ सोअसमीनहीआपनपु॥ ओ
रुनहीनीजकीरतार॥१३५॥ जितनेभरहंम
कहीगये॥ आपनुआपपतीनांहाय॥ धुष्टते
हीतेहीसबनके॥ सोआपनपुसबमांहाय॥१
३६॥ एहीआपनपुचरअचरके॥ उतईत्तकेधु
ष्टाय॥ तेहीसबधुष्टनकेदृग॥ सोनीजपतीग
तीराय॥३७॥ जेहीआपनपुओरुपतीपद॥ संइ
देहीदरसाय॥ यावीधकेडुरलभलक्षकोहोकी
नेसुनीपाय॥१३८॥ येसेहीजोगतीअदभुत॥
जुगधरजांनतनांहाय॥ आद्यअंतओरुमध
मही॥ आपनुआपजेहीसांय॥१३९॥ सोआप
नपुओरुपतीपद॥ नीजप्रेमअतीअजमाल॥ र
चेहुसहजीनुअबलगी॥ कोहुनकीयेसंभाल॥१
४०॥ जबहेंमआयेहतंनुधर॥ कहनकाजरवुद

खोज॥ पठवायेहुनीजपतीजबी॥ आपस्येहीअं
शपरेज॥१४१॥ जबीहंमकहतपोकारही॥ नी
जपतीपरमसहेत॥ ममसमधीसबअंशकु॥
जांनीतसकलसरवेत॥१४२॥ अंससरवेतज
दीपमम॥ नीजपतीसरजसंमंध तदीपककहत
अतीआघुही॥ सकलमेटावंनधंध॥१४३॥ धुं
धमेठावंनअंशके॥ अहंगलीनअवतार॥ नीज
पतीपुजापरंमवीत॥ नायकरंनभवपार॥१
४४॥ जेहीनीजपतीपरजाईत॥ सकलचराचु
रअंश॥ जांनीसहोदरपतीपरखे॥ ममडरकहे
नआकेश॥१४५॥ अहंगसहीतसबअंसकें
एकहीसरजंनहार॥ जबहीसकरममबंधव
जांहांम्हुपतीविस्तार॥१४६॥ अहंगअंशमम
सबंनते॥ नीजपतीकीयेहुवीशेश॥ सरजेस
कलसांमांम्हही॥ पुनहीअंशभवमेश॥१४७
तेहीभवअंशसांमांनकु॥ आपतअतीअग
नांन॥ आपसहीतपतीपदम्हुं॥ रहतनही
जीनुझांन॥१४८॥ तेहीगंमज्ञानकरनजेहीं
सदगुरुकेअवतार॥ लेतअवसपरजदीपसे
जुगनजुगनबहुवार॥१४९॥ जेहीसतगुरु
अवतारही॥ लेतजुगनबहुवार॥ तेहीसबबं

॥परम॥ सु सी धांतमों लक्षलखावनहार ॥१५०॥ पुण नी
जपती आोरू आापनपु ॥ तीनेमकहन नकोय
॥१३९॥ पथंम आायश्रकीजेहीगंम ॥ अबहेंमलायेहु
सोयु ॥१५१॥ तबजेतन्येततवेतही ॥ जुगधरजां
ननहार ॥ सकलज्ञांनआोरूममग्यंम ॥ करहु
नीरूपनसार ॥१५२॥ जोंनीजदांमसकलसी
र ॥ अधीपत्तपारसदांम ॥ पणचंत्यामणीआ
गल ॥ कछुनआावतकांम ॥१५३॥ त्योंकुलज्ञांन
सकलसीर ॥ बंलज्ञांनअतीमोहोट ॥ पणके
वलचेंत्यामणे ॥ कोहुनतीनकीआोट ॥१५४॥ या
वीधसेनरणनीज ॥ करदेखहीजंनकोय ॥ नी
रखपरेलक्षसबंनके ॥ आोरूममग्यंमजेहीहो
य ॥१५५॥ सारअसारजुवेजबी ॥ तबहेंमसेप
तीआाय ॥ बीनपतीपारंनपतीपद ॥ कुसेकरी
बकसाय ॥१५६॥ तवजेतन्येजंनजक्षके ॥ जी
तुमीलनपतीभाव ॥ आापसहीतदरसाचहो
तेही चरननममआाव ॥१५७॥ तोबीछडेकही
कलपकेंजीनसेकरुमेलाप ॥ अबहेंमसेनी
रसुखजेही ॥ पीछेकरहीपस्ताप ॥१५८॥ जबये
सेजांनीजंन ॥ अबसेमीयोसबेव ॥ नीजपती
पदआोरूआपनपु ॥ सोहेजलखावहुभेव ॥१५९॥

307

उदेस्नमस्तसोरूउतईत्ति॥याग्यंमजुगधरमोह
य॥केहंकुवेरहंमवीनजेही॥कहंनहारकोई
नोहांय॥१६०॥दीरघदृष्टीकरदेखही॥जेहीम्र
नुभवीतनवेत॥केहंकुवेरतबदरसही॥ममग्यं
मपरंमसहेत॥१६१॥परंमपुरसपगवायेहु॥ज
दपीपरमगतीलाय॥तदपीकहतसबुजाहांन
कु॥दीमनुभवगतीताय॥१६२॥जेहीजेही
जंनपतीयावही॥हंमसेतीरत्यलाय॥तेहीते
हीजंननीरभेकरू॥नीजपतीपदपरसाय॥१
६३॥कहंनहुतमसोसबकही॥खलकम्खोजल
ससेद॥आपनुआपपतीपदवीनु॥औरसब
कीयेउछेद॥१६४॥पणनंदेनहीमतकरी॥सब
लसलीयेवीलोक॥सुदावीनाथापंनकरी॥कै
भरमावहुलोक॥१६५॥आपनुआपवीनुपती
पद॥थपेपेमुजेहीपीव॥नीजमतलबकारेन
सबे॥गयेभुलावहीजीव॥१६६॥जेहीमतलब
सबपक्सनकी॥धुरतगयेधुडाय॥जीनमेखो
जनपतीपद॥नंदतदोसनताय॥१६७॥दोष
हंमनकुकौलगे॥करतपरमपतीथाप॥सो
रूलखावतघटमही॥जेहीआपनुनीजआप
१६८॥आपलखावहुसबघट॥जेहीआवही

ममनेर।पुनीकरतादरसावहु।सोमथकेहुं
कुवेर॥१६९॥जगजीवंनहेतकारंने।उचरे
।१४०। ग्यांनअनंत।केहंकुवेरनरनीरभये।सुनतें
होयसतंत॥१७०॥परमसीधांतकलपतरु।
सप्तकेतुजीनुमांहाय।कीयेकलंकीभुसण
जीनकेसीरधरनांहाय॥१७१॥अरुबोधस
तीअनुभव।सकलग्यांनसमसेर।नीजपती
पदपरसावन।पारेहुपरंमकुवेर॥१७२॥सुने
कलंकीभुसण।जेहीजंनतेनमेंनपाय।खु
लेनैननीजलक्षके।दरसेपरमपराय॥१७३॥
परंमपरायपरमपद।आद्यअंतमध्यसोय
दरसीअंशासहीतजीमें।होयरहोसरलस
मोय॥१७४॥परमकल्पतरुगंथसे।परम
मोक्षफलपाय।जोजंनहोयसीरसारवत।ई
छतसोहीपदपाय॥१७५॥परमकल्पतरुगं
थही॥परमग्यांनगतीराज।परमबोधनीज
पतीपद लायेहुनीजमाहाराज॥१७६॥परम
सरुपदग्यांनकी।खोजकरीचकवेव।सार
असारनवेरंन॥सकलसुनायेहुंभेव॥१७७॥
परमकल्पतरुगंथमे।परमखोजखुदमाहु
द।परमदक्षदीक्षापद।कीयेश्रीकुवेरपतीप

309

द ॥ १७८ ॥ सोरठा ॥ सीरपुरसरजनहार ॥ श्री
मत्कुवेरपतीसांमथ ॥ प्रसतहोतभवपार
सरनगहेजेंनतेहेनके ॥ १७९ ॥ उदीतभये
भवसुर ॥ सकलगंथसीरनायक ॥ समस्त
बोधपरीपुर ॥ इतीग्रंथसंमपुरन ॥ १८० ॥ र
चुसुखदनीजधांम ॥ नगरसारसासुखरछ
नक ॥ करेचीत्तचरनविरांम ॥ संतभोगीभ
जनानंद ॥ १८१ ॥ दोहा ॥ परमसीधांतकल
पतरु ॥ मांहीसबसकेतुसार ॥ श्रीमत्कुवेर
नीजगंथकरता ॥ प्रगटपोमीअवतार ॥ १८
२ ॥ परमसीधांतकलपतरु ॥ उदीतअकृ
तक्रांत ॥ श्रीमत्कुवेरदयाकर ॥ कीयेस
जनमंनस्वांत ॥ १८३ ॥ कीयेसजंनस्वांतमं
न ॥ क्रांतकेवलदरसाई भीनभीनपरिबो
ध ॥ अलखलखदीयोलषाई ॥ १८४ ॥ दी
योलखाइलक्षपक्षपातीसबछुटी ॥ गंथनी
धीजलमांहीय ॥ भरिमंनमांएकमुती ॥ १
८५ ॥ इती श्रीपरमसीधांतप्रणवकलपत
रुगंथेसंपुरणसमाप्तः ॥